

**A jövő heti Jó Pajtás
címoldala és posztere**

A hét képe

Vajon mit ábrázol a kép? Földünket megszállni készülő marslakót vagy a csillagközi térből érkező idegent? Á, dehogy. Ez a lény milliárdszámra él földünkön, a világóceánban: ő a zooplankton egyik alkotója, az amphipoda nevű állatka. Alig kétcentis, ám nagyon fontos részét képezi a tengerek táplálékláncának: ő lebegő növényekkel, algákkal táplálkozik, őt viszont megeszik a nálánál nagyobb halak, no meg a tenger óriásai, a bálnák.

Ennek a fotónak egyébként az ad időszerűséget, hogy teljesen váratlan helyen bukkantak rá a kutatók – az Antarktisz (Déli-sarkvidék) jéghideg tengerében...

Abigél-vetélkedő Budapesten

A Pál utcai fiúk, az Egri csillagok, valamint a Petőfi é! nagy sikerű vetélkedők után a Fehér Ferenc Könyvbarát Kör fáradhatatlan szervezői Bada Johanna és István 2009. november 6-a és 8-a között irodalmi vetélkedővel egybekötött kirándulásra hívja a délvidéki iskolákat és a felnőtt könyvbarátokat.

Az idei vetélkedő tárgya Szabó Magda: Abigél című regénye.

A többfordulós verseny az írónőről elnevezett budai Szabó Magda-iskolában zajlik. A legjobbak díszoklevelet és érmet, az iskolák serleget kapnak. A háromnapos kirándulás során részt vesznek a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Márton-napi fesztiválján, és megtekintik Budapest nevezetességeit. Öt-öt tagú iskolai csapatok nevezését várják, de szívesen fogadják a csak a kirándulás iránt érdeklődő felnőttek jelentkezését is a következő telefonszámon:

00 361 256-24-81

és az alábbi e-mail címen:

pebokft@gmail.com

Az érdeklődők adják meg faxeszámukat, illetve e-mail címüket, hogy elküldhessék számukra a részletes programot.

(ai)

Michael Jackson-koncert az Üregvárosban, azaz Alsóvárosban

smét kitétek magukért az óbecsei Petőfi Sándor iskolában a tanárok. Egész hetes programmal szórakoztatták a diákokat a gyermekhét alatt.

Az első napon, hétfőn a nyolcadikos Szökő Szabolcsot választották diákigazgatónak. Elmondta, mi mindent tesz az iskolájáért.

– A diákszemélyzet vezetője lesznek, s arra törekszem majd, hogy a gyerekeknek érdekesen teljenek a napjaik. Versenyeket, kirándulásokat szervezek.

Kedden a Michael Jackson-koncerten voltam. A tanárok alkotta zsűri bírálta el, ki utánozta leghűbben a nagy sztárt. A fergeteges műsort Kákonyi Erika főcitanárnő konferálta, a híres magyarországi művésznőt, Somát karikírozva. Nagyon tetszett, hogy nemcsak koromfekete hajú énekest alakítottak a tanulók, hanem volt szőke is. A négytagú zsűri, Párduc Lábú Csilla, Janice Joplin, Lujjiggi és Antonio Sansajn külön-külön értékelte a produkciókat. A nagy sztárt minden csoport kiválóan utánozta, s a zsűri minden tagja nagyon elégedett volt.

Szerdán a tanítás elmarad – olvastam az iskola folyosóján lévő a hatalmas plakáton. Hát el is maradt. Ugyanis 29 futam nem kis ideig tart. Már délután egy órakor megkezdődött a járgányok s vezetőik ellenőrzése. Be kellett mutatni, rajta van-e a járművön minden fontos alkatrész (duda, fék, kerék...), jól működik-e, el kellett mondani, mit ebédelt a gazdája... Ki tudja, hogy még mi mindent kérdezett Pecze Ferenc tanár úr.

Pontosan 15 csoport versenyzett a saját készítésű járművével: az ötödikesek 3, a hatodikosok 4, a hetedikesek 5, a nyolcadikosok 3 járművel. Egy-egy csoportban a vezető mellé még egy segéd is kellett. Ha másért nem, hát tolt a furgont, futott utána, vagy éppen ült a talicskában. Ötletesebbnél ötletesebb járgányokat láthattunk babakocsiból, kartondobozból, fűnyíróból, kerékpárból készületeket. Sokan egyedül gyártották, de akadt olyan is, amit az apuka hegesztett össze régi kerékpár-

A fűnyíró is gurul, ha tolják

ból. Mind újnak látszott, ugyanis gondosan befestették: zöldre, pirosra...

Szabályosan indult a menet, a zenetanárnő, Kiss Margit kocsija volt a biztonsági autó, a safety car. Ő vezette be a versenyzőket a pályára, az iskola melletti utcába, melyet lezártak. Végigvonultak a „pályán”, majd megkezdődött a verseny. Nagy volt az érdeklődés, még az óvodások is kivonultak. A szurkolók biztatták a versenyzőket. Szólt a zene, csak úgy zengett az utca. Kár, hogy nem hangos a Jó Pajtás! A versenyzőket a tornatanárok indították: Jáger Stevan és Jasmina Seguljev.

Ha a vezetők útközben megéheztek, esetleg kifogyott az „üzemanyag”, fél úton a szóda-víz meg a csemege várta őket. Ha nem álltak meg a söprű jelére, kaptak a nyakukba, vagy éppen ahol eltalálta őket Márton Ilona német-tanárnő. No, ez éppen jólesett a vezetőknek, mert a nyári melegben egy kicsit fölfrissültek. Még a tanárok is versenyzettek: Toki Dóra és

Kákonyi Erika, valamint Lázár László és Tóth Zsolt.

A verseny eredményhirdetéssel végződött: első a kerékpárból készített háromkerékű, autóüléssel rendelkező járgány vezetői, illetve toái: Kéring Karina, Friss Viola, Budai Andrea és Mandity Daniella; második a babakocsiból, kartonból készített számítógépes jármű szerkesztői, toái: Szökő Tamás és Szabó Róbert; harmadik a háromkerékű, újszerű, szépen festett tricikli vezetői: Sinkovics Áron és Farkas Kornél lettek. Ők álltak a dobogón. Az igazgató, Krstić Dragica gratulált a boldog versenyzőknek.

Még babérkoszorú is került Szökő Tamás és Szabó Róbert nyakába, ugyanis ők voltak a legeredményesebbek, a tanárokkal való versenyzésben is győztek.

Csütörtökön a Falujátékon is jól szórakoztak a gyerekek. Különböző mesefigurák, Jancsi és Juliska, Hamupipóke, óriás, király kerültek vesztélybe, s a tanulóknak segíteniük kellett. Az óriás elvesztette a csizmáját, Hamupipókének segíteni kellett kiválogatni a borsót és a lencsét.

Pénteken focival és röplabdajátékkal zárult a gyermekhét.

Egy egész héten át a két főszervező: a főcitanárnő, Kákonyi Erika és a magyartanár úr, Szűcs Budai Engelbert gondoskodott arról, hogy a tanulók jól szórakozzanak.

Koncz Erzsébet

A koncerten

Üzemanyagfelvétel szódásüvegből

Szökő Tamás, a diákigazgató a komputeres járgánnyal

Gyermekhét: gyermekuralom

Október első hete sok iskolában a gyermekhét jegyében telt, amikor természetesen a tanulók voltak a figyelem középpontjában. Ezekben a napokban egy kicsit kifordult a sarkából a jól megszokott diákélet, az órarendet sok érdekes esemény, vetélkedők, kreatív programok tették színesebbé. A szabadkai Majsai Úti iskola az idén először rendezte meg a gyermekhetet, ahol öt napon keresztül igyekeztek a tanulók kedvében járni különféle aktivitásokkal. Volt itt talpragasztás iskolához kötődő üzenetekkel, gyermekrajz-kiállítás. A diákok igyekeztek néhány tantárgyat a társaiknak kicsit másként bemutatni, volt testfestés, balettbemutató az alsósoknak, agyagozás, elültették a generáció fáját. A sportpályán a diákok a tanárok csapatával csaptak össze. Pénteken egy napra a diákok vették át a hatalmat az iskolában, és közülük került ki az igazgató, a jogász, a titkárnő, a tanárok, takarítónők, könyvelők. A nyolcadikosok közül **Kovács Hermina** és **Sándor Noémi** a szakszolgálat munkájába állt bele, **Horvát Rita**, **Szabó Kornélia**, **Antunovity Krisztina**, **Bekker Csilla** és a hatodikos **Szécsi Anita** pedig tanárként-diákként vették ki részüket az eseményekből. Mesélik el ők, hogyan telt náluk a gyermekhét.

Hermina a pénteket pedagógusi minőségben töltötte el. Nagyon tetszett neki a gyermekhét, főleg az utolsó nap volt érdekes.

– Csináltunk standokat, voltak tantárgybemutatók, mi például földrajzból Magyarországot mutattuk be. Hoztunk terítőket, ketten népviseletbe öltöztek, voltak magyaros ételek, az országra jellemző tárgyakat, írásokat gyűjtöttünk össze. Felcseréltük a szerepeket az iskola dolgozóival, tanárokkal, takarítónőkkel, én egy napra pedagógus lettem. Szétosztottuk a szülőknek szánt papírokat, és órát látogattunk – halljuk Herminától.

– Szerintem is a pénteki nap volt a legjobb, amikor beálltunk az iskola dolgozóinak a helyére, de az egész hét jó volt, nem bánám, ha gyakrabban lenne ilyen az iskolában. Nem volt dolgoztatás, felelés, persze ezt majd mind bepótoljuk, de jó volt, hogy ezen a héten minden kicsit másként történt – véli Noémi, aki a pszichológus teendőit látta el. – Tetszik ez a szerepcseré, mert így jobban megismerjük az iskola dolgozóinak munkáját. A tantárgybemutatók közül a kémia tetszett a legjobban, és bár órát nem tartottam, a biológiát elvállaltam volna.

Csilla nagyon élvezte az iskola első gyermekhétét. Az egész osztály kivette a részét Magyarország bemutatásából, és nagyon élvezték mások előadását is.

– Biológiából például emberi csontokkal egészítették ki az előadást, és a kémiai kísérletek is nagyon jók voltak. Szerettem volna megtartani egy zeneórát, de nem jött össze, ettől függetlenül nagyon élveztem az osztálytársaim óráit. Szerintem nem lehet könnyű a tanárok munkája. Örülnék neki, ha havonta rendeznének egy ilyen napot.

– Nekem nagyon tetszett ez a hét, új volt és érdekes, először volt alkalmunk órát tartani, és persze kicsit lazább volt az egész hetünk, bár házit azért kaptunk. Én magyarórát tartottam, és rájöttem, hogy egyáltalán nem könnyű a tanárok dolga. Az osztály mocorgott, butaságokat kérdeztek, nehéz volt fegyelmet tartani, a tanár pedig hol véccére kéredezkedett ki, hol meg firkált a padra, rá kellett szólnom – meséli Anita az élményeit. – Nagyon élveztem azért ezt a napot, és mások órái is nagyon tetszetek.

Ritának nagyon tetszett minden, csak azt bánja, hogy nyolcadikosok lévén, a következő években nem vehetnek részt a gyermekhét eseményeiben.

– Igazán élménydús volt ez a néhány nap, főleg a péntek. Bár a titkárnői feladatokat szívesen kipróbáltam volna, sajnos nem kerültem be a dolgozók közé, és úgy beszéltek meg a barátnőmmel, hogy az osztályfőnöki órát nem közösen, hanem csak ő tartja meg. Végül is nem baj, nagyon érdekes volt így is, részt vettem az országbemutatón, és a Szerbiát bemutató diákok előadása is nagyon jól sikerült, nagyon jó ötleteik voltak.

Kornélia is elégedett a gyermekhét eseményeivel, a tantárgybemutatókkal, és jó sikerült a tanárok elleni röplabdamerkőzés is, annak ellenére, hogy a tanárok győztek.

– Én tartottam az osztályfőnöki órát, az évszakok színeiről beszélgettünk. Jó volt ez a hét, kell, hogy mi is tartsunk órát, mert így rájövünk, hogy közel sincs könnyű dolga a tanároknak. Másrészt pedig ezek a napok kicsit közelebb hoznak bennünket hozzájuk, jobban megértjük őket, a munkájukat, az iskola működését, és ezentúl talán jobban figyelünk majd rájuk – mondja Kornélia.

Krisztina is jó ötletnek tartja a gyermekhétet, és örül neki, hogy legalább az utolsó évben belekóstolhattak ebbe a kifordított világba.

– A hétfő és a péntek nagyon jó volt. Sajnálom, hogy lemaradtam az agyagozásról, de én voltam az egyik, aki korhű ruhába öltözött Magyarország bemutatásakor. A nagymamától sikerül ruhákat szerezni, és legénynek öltöztem, nevettek is rajtam. Nagyon szép munkák születtek, a szobrok, képek, üzenetek is nagyon szépek lettek. Jók lettek a tantárgybemutatók és az órák is különlegesek voltak. Én tornaórát tartottam, és rájöttem, nagyon nehéz tanárnak lenni. Most már jobban megértem őket. Szerintem sikeres volt a gyermekhét, kár hogy több ilyenben nem vehetünk részt – jelenti ki végül Krisztina.

Sztojánovity Livia

Lombok pazar szivárványa

A fák között járva ilyenkor nemcsak a lombok pazar szivárványában, a levelek sárga, barna vagy vörös színének ezernyi árnyalatában gyönyörködhetünk, hanem virágokat is látunk. A tölgyeseken és bükkösökön át vezető erdei utak mentén szeptemberben még virít a csalánlevelű harangvirág. Levelei valóban a csalánéira emlékeztetnek. Rövid kocsányon ülő lila virágai körül kövér potrohú, szőrös poszméhek döngicsélnek. Akár fél méter magas is lehet az erdei utak, tisztások szegélyén kora ősszel még virágzó csomós harangvirág. Lándzsás levelei felett a lila virágok legalább egy része valóban csomósan fejlődik.

A Duna és a Tisza menti ártéri erdőkben gyakran nagy foltokban messziről sárgállik az októberig virító magas aranyvessző. Észak-Amerikából került Európába, éppen úgy, mint a folyóártéri erdőkben elterjedt gyalogakác. Ezt a fajt 1724-ben dísznövényként hozták Angliába. Tájainkon az első említése 1907-ből való. Manapság sokfelé elburjánzott, a Tisza mentén pedig helyenként nagy tömegeivel károsítja a növénytakarót. Virágzása kivételesen még szeptemberben is megfigyelhető. Leveleit általában október végéig hullatja le.

Erdeinket járva, sajnos, még mindig több helyen látunk tarvágásokat. A csupaszon maradt hegyoldalokról lezúduló csapadék, illetve az olvadó hó lemossa a talajt, kimossa a tápanyagokat, lerontja a termőképességet. Az ilyen hegyoldalakon egyéb növények mellett gyakran tömegesen jelenik meg az említett magas aranyvessző.

A szarvasbőgésnek szeptember a fő ideje. A dámszarvas azonban – a gímszarvasal ellentétben – októberben párzik, barcog. A dám a déli kitétségű, melegebb lomberdőket kedveli. A bikák a barcogásig gyakran csapatokba verődve járnak, de ezek a társulások kora ősszel feloszlának. Míg a gímszarvasoknál a

Dámvad

bika keresi fel a teheneket, addig a dámbika egy maga kaparta sekély teknőben állva barcog, és ezzel a viszonylag halk hanggal csalogatja magához a teheneket. A lapátosok ugyan néha harcolnak egymással, de ennek hevessege messze elmarad a gímszarvasokétól.

Az őszi erdő viszonylag csendes. A fák közé lépő embert a szajkó veszélyt jelző kiáltása fogadja, itt-ott harkály kopog, és gyakran a csuszkák ősszel és télen is együtt maradó párjainak kapcsolattartó hangjait halljuk. A csuszka az egyetlen madár hazánkban, amely a fa kérgén nemcsak fölfelé, hanem fejjel lefelé is könnyedén szaladgál. A párok ősszel és télen is a költőterületen maradnak, és revírijüket ebben az időszakban is védelmezik fajtársaikkal szemben.

Az erdőhöz hasonlóan a parkokban is csodálatos a lombszíneződés, és a sétányok mentén virágokat is látunk, de szeptember és

Erdei fülesbagoly

november között a madárvonulás különböző állomásait is végigkövethetjük. Szeptemberben még mindenütt megfigyelhetjük a sisegő füzikeket, örvös és kormos légykapókat, gyakran kerül szemünk elé egy-egy kerti rozsdafarkú és fitiszfüzike is. Októberben javában zajlik a vörösbegy vonulása, a sűrű bokrok közül halljuk az erdei szürkebegy finom hívogatóját, de az ostorfákon a téli vendég fenyő- és szőlőlörigók is megjelennek. Kis csapatokban kóborolnak a cinegék, és néha őszapók, kis fakopáncs és fakuszok is csatlakoznak hozzájuk. Ha valaki sok fajt szeretne látni, különösen száraz időben érdemes víz közelében lesben állnia.

A kis csilpcsalpfüzikék október elején még gyakran énekelnek, kedves „csip-csup-csip-csup” hangjuk a hulló levelek ellenére a márciust idézi. Októberben érkeznek és gyakran a parkok fáin is megjelennek a süvöltők. Különösen a piros alsótestű hímek feltűnők. Bánatos, rövid fütttyentésre emlékeztető hívogatójuk utánzásával a többiekől elszakadt magányos madarak a közelbe csalogathatók.

Enyhe szeptemberi estéken még vadászik egy-egy denevér a tisztások felett, téli pihenőjéhez gyűjt anyagot a keleti sünn, nesztelen szárnyakon repülve rágcásalókra, a parkokban is élő erdei egerekre vadászik a macskabagoly, és a magas lucfenyőkről októbertől már a környező mezőkre indulnak vadászni a csoportosan telelő erdei fülesbaglyok.

Kerti rozsdafarkú

Csomós harangvirág

Alszik, mint a mormota – ezt a mondást alighanem mindenki ismeri. Magát a havasi mormotát már kevésbé, hiszen csak a magas hegyvidékeken lehet találkozni vele. Ott is csak nyáron, ugyanis az év másik felét átalussza...

A mormota aluszékonyságáról szóló legendákban semmi túlzás nincs: ez a sűrű bundájú, nyolc-kilenc kilogrammosra is megnövő rágcsáló valóban átalussza életének több mint a felét. Nem is tehetne mást, hiszen élőhelyét télen vastag hótakaró borítja, s a növényevő nem találna magának táplálékot. Októberben föld alatti járatainak nyílását jól eltorlaszolja nyugovóra tér hát csáladjával együtt. Ott durmol áprilisig, s közben csak azért ébred fel néha, hogy a járatok végében kijelölt illemhelyek egyikében könnyítsen magán. Táplálékot azonban nem vesz magához, s 6-7 hónapig tartó alvása alatt az ősszel felhalmozott zsírtartalmait felélve testsúlyának a felét elveszíti.

A téli pihenőt tartó kisemlősök álma nem közönséges alvás. Egyfajta dermedt, merev állapot ez, amelynek során az egész szervezet takarékos üzemmódra áll át: a mormota testhőmérséklete, amely egyébként az emberéhez hasonló, 6-8 Celsius-fokra hűl le, szív működése lelassul, a kis „motor” mindössze négyet dobban percenként. Ebből az álomból felébredni, újra „életre kelni” sem könnyű. A téli álomra készülő állatok szervezetében a nyár, illetve ősz folyamán különleges, úgynevezett barna zsírszövet rakódik le, amelynek feladata többek között az, hogy az ébredéskor segítsen a test hőmérsékletét újra „üzemrehozni”. Ezzel együtt a teletés egyáltalán nem életbiztosítás az állat

Fél életét átalussza

számára: nem kevés az olyan szundikáló, amely a téli álom ideje alatt észrevétlenül végleg elszenderül.

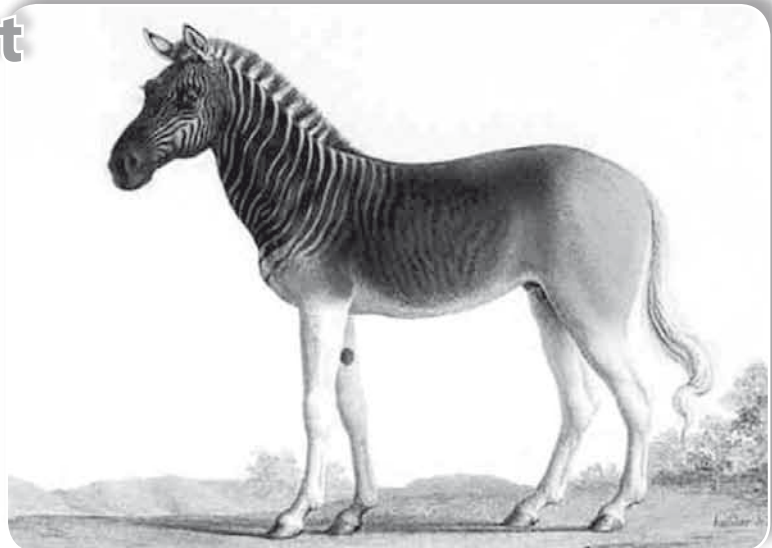
A nyár újabb, egészen másfajta veszélyeket tartogat a mormoták számára. Mint békés, elsősorban fűvet, rügyeket legelésző állatokra, természetesen a ragadozók leselkednek rájuk – egy részük a talajon, más részük a levegőből. Ez utóbbiak a legveszélyesebbek, ezért aztán a szirti sast megpillantva a mormota nem is teketóriázik: füttyszóval figyelmezteti társait, s a légiridőt meghallván a kolónia valamennyi tagja hanyatt-homlok ugrik fejest a földbe vájt lyukakba. Az éles vagy szaggatott fütttyjel nemcsak a veszélyt jelzi, hanem annak jellegét és méretét is. A nagy madarak mellett a hiúz is komolyan kell venni, a róka megjelenése azonban csak akkor vált ki pánikot, ha hirtelen bukkan fel. A közhiedelemmel szemben nincs kijelölt őrszem: legelészés közben a csoport minden tagja 5-10 másodpercenként felegyenesedik, hogy a tájat kémlelje.

„Egyszervolt” állat

Az utóbbi néhány évtized alatt sok száz(!) állatfaj tűnt le az élet színpadáról, hisz évenként egy-egy gerinces állatfajjal szegényebbek leszünk.

A 19. században halt ki például egy érdekes zebrafaj, mely jelentősen különbözött a mai zebráktól. Kvagga volt a neve, és Dél-Afrikában élt. Csak a feje és a nyaka volt csíkos, a teste többi része a lovakra hasonlított. Az 1800-as évek elején még sok millió példánya élt, és az emberek úgy vélték, hogy létszámuk kimeríthetetlen. Mértéktelenül vadászták, zsákok helyett bőrükben szállították a gabonát, ezért ma már csak néhány kitömött múzeumi példány őrzi e szép állatfaj emlékét.

HOROG

Angolna

Anguilla anguilla (Linnaeus)

Fotó: Harka Ákos

Ismertetőjegyek. Teste hosszan megnyúlt, kígyószerűen hengeres. Feje kicsi, felülről lapított, csúcsba nyíló szája viszont elég nagy, szöglete a szemek alá ér. Állkapcsain több sorba rendeződő hegyes kis fogak ülnek. Szűk kopoltyúréseit aránylag kicsiny kopoltyúfedők takarják. Különálló páratlan úszói nincsenek, mivel a hát-, a farok- és a farok alatti úszójuk egységes úszószegéllyé olvadt össze. Páros úszói közül is csak a mellúszókat találjuk meg, a hasúszói hiányoznak. Pikkelyei igen aprók, alig észrevehető, bőre nyálkás, igen síkos. Színe kezdetben zöldesszürke, ami később fokozatosan megy át barnába, végül ezüstösbe. A nagyobbak mérete 50–80 cm, ritkábban 1 méter fölötti.

Hasonló fajok. A fiatal angolnához – hosszan megnyúlt hengeres teste és úszószegélye miatt – nagyon hasonlít a tiszai ingola és a dunai ingola, de utóbbiaknak tölcsérszája van, állkapcsa nincs, továbbá egyáltalán nincsenek páros úszói, tehát mellúszójuk se. A kövicsik és a többi csíkfaj már csak felületes ránézésre mutat hasonlóságot, különálló hát-, farok- és farok alatti úszójuk szembeutó különbség.

Környezet. Az angolna tengerben világra jött, fűzfalevél alakú lárváit az áramlatok sodorják Európa partjaihoz, miközben hengeres testű és áttetsző, úgynevezett üvegangolnákká alakulnak át. Az üvegangolnák a tengeri életmód-

dal szakítva megindulnak fölfelé a folyókon, és fokozatosan színesedve megkezdik édesvízi életszakaszukat, amely egy-két évtizeden át, ivarérettségük eléréséig tart. Jó alkalmazkodóképességük és erős vándorlási hajlamuk következtében a nagyobb folyók paduczónájától lefelé, a kis folyók sügérzónájában, a különböző tavakban, holtágakban és nagyobb csatornában egyaránt felbukkannak.

Táplálék. Táplálékát nagyjából fenéklakó gerinctelen állatok, zömmel árvaszúnyoglárva, kagylók és csigák, kisebbrészt apró halak alkotják.

Szaporodás. Ismereteink szerint az Atlanti-óceán nyugati részén, a Sargasso-tengerben ívik, 100–200 méteres mélységben. Az ikraszemek száma nőtényenként 1–15 millió, átmérőjük kb. 1 mm, és mivel olajcseppet tartalmaznak, lebegnek a vízben. A kikelő, mintegy 5 mm hosszú átlátszó lárvák az áramlatok segítségével jó két év alatt érkeznek meg Európa partjaihoz, és egy újabb év leteltével kezdik meg útjukat a folyókon fölfelé, édesvízi életük színterére.

Elterjedés. Európa atlanti-óceáni és földközi-tengeri partvidékén gyakori, a Fekete-tengerben és az oda torkolló folyókban ritka, de őshonos faj.

Harka Ákos – Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Támogatóinkról

Miša bácsi műhalai

Évente kétszáz-háromszáz napot tölt a vízparton. És teszi ezt már vagy harminc éve. Ha valaki arra kíváncsi, hogy eddig mennyit horgászott Miša Abdijević, az számoljon utána. Aztán próbálja elképzelni, hogy ez idő alatt mennyi tapasztalatot halmozott fel. Most ebből a tapasztalatból jutott el hozzánk néhány darabka, méghozzá műhal formájában. A megszállott horgász kedvenc hala a süllő, és leginkább pörgetve szokott horgászni rá. Mivel a pecapiac világviszonylatban ezerszámra kínálja a különféle műhalakat (wobblereket), nehéz volt megállapítani, melyik vízre, mikor melyik jó. Idővel – horgászások ezreiről van szó – Miša kiszúrta az igazán fogósakat. Aztán, miután ezekben is apró hiányosságokat fedezett fel, elhatározta, hogy tökéletesíti őket. A műhalak ezreiből kiválasztott öt típust, és ezeken eszközölt apró változásokat. Ezután kipróbálta, vagy ha úgy tetszik, vizsgáztatta őket. Amelyik kitűnőre tudott, azt gyártani kezdte. Nem árt tudni, minden darab kézzel készült!

Ezek a műhalak Brada néven váltak ismertté, ez Miša Abdijević ragadványneve. A Brada műhalakban a hármashorgok kivételével minden hazai. Hírvetés nélkül is rövid idő alatt nemcsak itthon, hanem a környező országokban is nagy népszerűsége tettek szert. A pörgetők ugyanis rendkívül igényes horgászok, nekik csak az a jó, amiben valóban jó, és ami ilyen, annak híre megy.

A Brada műhalak egyetlen hibája – ha ezt annak lehet nevezni –, hogy egyelőre kevés készült belőlük, és nehéz hozzájutni. Nekünk mégis sikerült!

Miután Miša Abdijević tudomást szerzett rovatunkról, több műcsalival ajándékozta meg a Horog munkatársait. Ezek a tavaszra esedékes díjkiosztáskor találhatnak majd gazdára. De teszünk kivételt! Tadián István (Bácskertes) A nagy fogás című írásával kiérdemelte, hogy azonnal kapjon egy Brada-wobblert. Elsősorban azért, mert szeretet pörgetni, meg írása alapján úgy ítélt meg, hogy tud is! Másodsorban azért, mert Bácskertes környékén – értesüléseim szerint – ez idő tájt jól harap a csuka és a pisztrángsügér. Ezek ellen a Brada kitűnő.

Jó fogást!

Buzás Mihály

A nagy ho-ho-ho-horgász

Édesapámnak, Papp Tibornak kedvenc szórakozása a horgászás.

– **Hány évesen kezdted el horgászni?**

– Szüleim már óvodás koromban megszerették velem a horgászást.

– **Hány évesen fogtad a legnagyobb haladat, és hány kilós volt?**

– Huszonhét évesen már nagy tapasztalattal rendelkeztem, és sikerült egy 67 kilós harcsát kifogni, ami eddig a legnagyobb zsákmányom volt.

– **Hogyan döntötted el, hogy horgász leszel?**

– Régebben nem volt ilyen nehéz horgászni, mint manapság, ezért bárki megszerethette.

– **Szabad idődben szoktál horgászni?**

– Igen, tavasszal és ősszel.

– **Mely halakra szakosodtál?**

– A nagy növéssű halakat szeretem. Előnyben részesítem a harcsát, a pontyot, a süllőt meg az

amurt. A dévérkeszerve inkább a gyerekeim társaságában horgászok.

– **Volt-e már olyan, hogy nagy hal került a horgodra, de elmenekült?**

– Ez gyakran megtörténik. Nagyon sok múlik a tapasztalaton, a felszerelés minőségén, és vég-ső soron a szerencsén is.

– **Legtöbb milyen halat fogtál?**

– Az utóbbi időben zsákmányolt halak közül egy 25 kilós harcsát tartok említésre méltónak.

– **Milyen pecabottal szeretsz horgászni?**

– Előnyben részesítem az erős és drága botokat, mert ezek nagyban növelik a halfogás esélyeit.

– **Köszönöm szépen, hogy válaszoltál a kérdéseimre.**

Papp Virdzsinia,

József Attila-Iskola, Bácskertes

Október 22.

Ma Előd, Csilla, Mária, Móric, Mirabella, Szalóme, Kandida, Kornélia, Korinna, Vilibald napja van.

Korinna

A név eredetére vonatkozóan több jelentés is ismeretes. Egyik szerint, latin-angol-német eredetű, jelentése: szívecském. Más magyarázat szerint, feltehetőleg a görög eredetű Kora név származéka, jelentése: leány. A németben a Kora a Kordula és a Kornélia becéző rövidüléseként is használatos.

Vilibald

Német eredetű név, a Willibald névből származik. Jelentése: akaraterős és merész.

1882 (127 éve történt)

Meghalt Arany János, író, költő, műfordító, a Toldi szerzője.

1811 (198 éve történt)

Megszületett Raidingben (Doborján) Liszt Ferenc zeneszerző.

1913 (96 éve történt)

Megszületett Robert Capa (Friedmann Endre), világhírű magyar riportfotós, haditudósító. Jelen volt a kínai és a japán invázióknál, lencséje előtt zajlott a normandiai partraszállás – a II. világháború hadszíntereiről már a Life magazinnak küldte képeit. 1947-ben két kollégájával, Henri Cartier-Bressonnal és David Seymourral megalapította a szabadfoglalkozású fotóriporterek ügynökségét, a Magnum Photost. 1954-ben az indokínai háborúban, Vietnámban egy akna oltotta ki az életét.

Október 23.

Ma Gyöngyi, Gyöngyvér, Ignác, Koppány, Stefánia napja van.

Koppány

Török, magyar eredetű név, régi magyar személynév, István király ellen lázadó főúrnak a neve. Jelentése: méltóságnév, nagy, győzelmes, erős, magas. **Stefánia**

Latin eredetű név, az István férfinévnek a latin Stephanus alakjából képzett női név. Jelentése: virágkoszorú.

1956 (53 éve történt)

Népfelkelés tört ki Magyarországon, ahol a szovjet csapatok kivonását, szabad választásokat, többpártrendszert, a sztálinizmussal való szakítást, a cenzúra eltörlését, a politikai foglyok szabadon bocsátását és a mezőgazdaság megreformálását követelték.

1989 (20 éve történt)

Magyarországon az 1956-os forradalom évfordulóján kikiáltották a köztársaságot.

Október 24.

Ma Salamon, Ráhel, Rafael, Arétász, Harald, Gilgames, Herold, Ráfis, Gilberta napja van.

Ráhel

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: bárány, anyajuh.

Herold

A Harald német változata.

1929 (80 éve történt)

„Fekete csütörtök” a New York-i tőzsdén, amellyel kirobbant az 1929–1933-as gazdasági világválság. A New York-i tőzsdén a spekulációk által magasra szökött részvényárfolyamok zuhanása hatalmas pánikot keltett. 16 410 030 értékpapírt adtak el, 90%-kal is estek az árfolyamok, ami 15 milliárd dollár veszteséget jelentett. A „fekete csütörtök” a húszas évek nagy konjunktúrájának a végét és a világgazdasági válság kezdetét jelezte, amely az egész világra és minden gazdasági ágra kiterjedt, a társadalom átrétegződéséhez és milliók elszegényedéséhez vezetett.

1632 (377 éve történt)

Delftben megszületett Antonie van Leeuwenhoek holland természettudós, a mikrobiológia megeremtóje, akinek felfedezései: vörösvérsejtek, infusoriák, baktériumok, hímivarsejtek, harántizmok rostjai.

1963 (46 éve történt)

A Beatles először indult turnézni Nagy-Britannián kívüli területekre.

Október 25.

Ma Blanka, Bianka, Fodor, Margit, Mór, Krizanta, Bónis, Dárius, Jusztin, Marcián, János, Bonifác napja van.

Krizanta

Görög, latin eredetű név, a Chrysanthus férfinév női párja. Jelentése: margarétavirág, aranyvirág, margaréta.

Jusztin

A latin eredetű Justinus név rövidülése, ez a Justus, magyarul Jusztusz továbbképzett alakja.

1825 (184 éve történt)

Megszületett ifj. Johann Strauss osztrák zeneszerző, a „valcerkirály”.

1838 (171 éve történt)

Megszületett George Bizet a romantika nagy francia zeneszerzője (Carmen).

1861 (148 éve történt)

Kaposvárott megszületett Rippl-Rónai József festőművész és iparművész, a magyar szecesszió kiemelkedő alakja. Ismertebb festményei: Babits, Karinthy Frigyes portréja, A körtvélyesi kastély, Apám és Piacsek bácsi vörös bor mellett, Nő fehérpettyes ruhában.

1864 (145 éve történt)

Provincia de Besangon-ban (Paris, Franciaország) megszületett Louis Jean Lumiere feltaláló, filmrendező, aki testvérével, Auguste (Marie Louis)-al szabadalmaztatta a mozgófilm vetítésére alkalmas kinematográfot.

Október 26.

Ma Dömötör, Albin, Demeter, Baldvin, Amand, Ametiszt, Evariszt napja van.

Ametiszt

Egy féldrágakő görög eredetű, de latin nevéből származik. Az eredeti görög szó jelentése nem részeg. Az ókori és középkori hiedelem szerint e kő megóv a részegségtől.

Evariszt

Görög eredetű név. Jelentése: derék, ügyes, legjobb.

1861 (148 éve történt)

Johann Philipp Reis német fizikus feltalálta a hangok elektromos közvetítésére szolgáló eszközt, amelyet telefonnak nevezett el.

1911 (98 éve történt)

Megszületett Mahalia Jackson gospel énekes. Legismertebb száma: He Got the Whole World.

Október 27.

Ma Szabina napja van.

Szabina

Latin eredetű név, a Szabin férfinév női párja. Jelentése: a szabinok népéhez tartozó.

1439 (570 éve történt)

Neszmélyen, egy törökellenes hadjárat során, 42 éves korában vérhasban meghalt Albert magyar király (II. Albert néven német-római császár), az első Habsburg, aki elnyerte a magyar koronát.

1782 (227 éve történt)

Megszületett Niccolò Paganini, itáliai hegedűvirtuóz, zeneszerző.

1939 (70 éve történt)

Budapesten meghalt Csonka János mérnök, az autókban használatos porlasztó (karburátor) feltalálója.

Október 28.

Ma Simon, Szimonetta, Alfréd, Alfréda, Anasztázia, Szalvia, Szalviusz, Szilviusz, Taddeusz, Tádé, Tömör napja van.

Szalvia

Latin eredetű név, a Szalviusz férfinév női párja. Jelentése: sértetlen, ép. A zsálya latin neve is Salvia.

Tömör

Ótörök eredetű régi magyar személynév. Jelentése: vas.

1871. október 28. (138 éve történt)

A Tanganyika-tó melletti Udzsidiban Henry Morton Stanley brit újságíró és Afrika-kutató meg találta a négy éve elvesztnék hitt David Livingstone brit hittérítőt, kutatót és utazót. Az első Afrika-kutatók hittérítők is voltak. Livingstone 1841-ben ment először Afrikába, 1849-től Dél- és Közép-Afrikában kutatott fel addig ismeretlen területeket. 1855-ben a Zambézi Viktória-vízesést fedezte fel, Tanganyika és Uganda nagy részét feltérképezte, 1856-ban elsőként utazta be Dél-Afrikát a nyugati részétől a keletiig. Mivel ekkor négy éve semmi hírt nem kaptak róla, a New York Herald megbízta Stanleyt a felkutatásával, aki nyolc hónap múlva a Tanganyika-tónál így üdvözölte az eltűnt hittérítőt: „Dr. Livingstone, ha jól sejtem.”

1886 (123 éve történt)

Felavatták a Szabadság-szobrot New Yorkban.

1636 (373 éve történt)

Massachusetts államban, Cambridge-ben megalapították Amerika első egyetemét, amelyet később John Harvard puritán teológusról neveztek el.

A kagylók könnye – a gyöngy

A gyöngy a legszebb ékszer, tiszta szépség, és ezzel ruházza fel viselőjét, sima felületével, rejtelmes csillogásával a tökéletesség szimbóluma. Mindig jelen volt a nők életében, és időről időre kifejezetten divattá vált.

Az igazgyöngy születése mind a mai napig a természet egyik titka. Az első, kagyló rejtette szépségeket az őseink fedezhették fel, miközben a folyók vagy a tengerek partján élelem után kutatott. Ahogy rálelt a selymesen fénylő, a szivárvány színeiben játszó ovális vagy szabályos gömb alakú gyöngyre, sejtette, valami különlegesre bukkant. A természetes gyöngyre azonban igen nehéz rátalálni, sokezer gyöngykagylót kell kihalászni a tenger vizéből ahhoz, hogy valamelyikben megcsillanjon a hégba zárt homokszemből kiérlelt drágakő. Ez az apró, selymes fényű csoda emberemlékezet óta a szerelem, az öröm és a boldogság jelképe. A perzsa mitológiában az istenek könnyének nevezték. A régi kínaiak és a görögök úgy vélték, hogy a holdfényben rejlő erőből gyarapszik.

A gyöngynek ősidőktől különböző gyógyító hatásokat tulajdonítottak. Salamon kora óta él az a hit, hogy a gyöngy elűzi a lázat és a betegséget, mi több, szerelmet és gazdagságot hoz tulajdonosának. Keleten a gyöngyport számos betegségre használták, annyi mindenesetre bizonyos, hogy nem ártalmas az emberi szervezetre, hiszen kalciumot, ásványi sókat és bizonyos aminosavakat tartalmaz. A Távol-Keleten, így Japánban is a gyógyszeripar nagy mennyiségben használ gyöngyalapanyagot.

A tengeri halászat fejlődésének következménye volt, hogy a tizenkilencedik század végére komoly veszélybe került a tengerek igazgyöngykészlete. Az ember azonban a kincsvadászat szenvedélyétől hajtva, kifürkészte a természet alkotóműhelyének

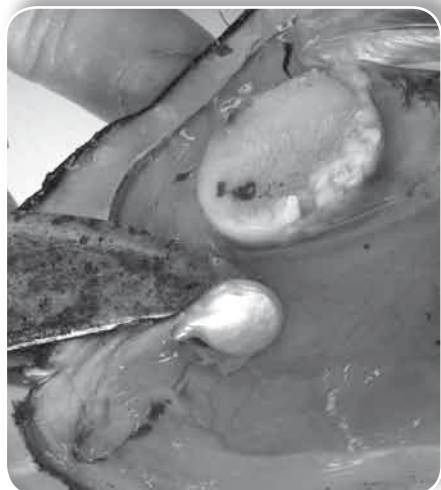

titkát, és ennek eredményeként 1898-ban Japánban megszületett az első tenyésztett gyöngy. A művelet korántsem egyszerű. Először is ki kell választani a kagylót, amit három évig természetes környezetben nevelnek, majd fölfeszítik a kagyló sarkát, és valami idegen anyagdarabkát helyeznek el a puhatestű belsejében. Ez lehet gyöngydarabka, ólomszemecske, de Kínában például pici húsdarab, majd a beültetést követően a kagylót visszahelyezik természetes környezetébe, és szennyeződésektől, tengeri viharoktól védve, újabb három-négy évig nevelik. Ezalatt folyamatosan ügyelnek a víz hőmérsékletére és a sótartalomra. Ezek a tenyésztett gyöngyök, ennek köszönhetően megfizethető áron lehet hozzájutni a gyöngyörökhöz, gyönggyel ékesített fülbevalókhöz, gyűrűkhöz. De ezek sem olcsók! A tenyésztett gyöngyök ára és minősége között nagyok a különbségek, a legdrágábbak a teljesen egyforma színű és szabályos méretű szemek, a szakemberek véleménye szerint azonban nincs két egyforma gyöngyszem, hiszen ezek is a természet művei. A fehér legkülönbözőbb árnyalataitól a narancsig, a rózsáig, a korallig, a sötétszürkéig, a zöldesig és a kékig sokféle lehet a színük és sejtelmes a fényudvaruk.

A világ legrégebbi gyöngyészere egy nyaklánc, amely a perzsa királynőé volt, és jelenleg Egyiptomban, a Kairói Múzeumban őrzik. A világ legnagyobb gyöngye a fehér színű, hosszúkás formájú, hatszázöt karátos Ázsia gyöngye, amelyet egy brit bank széfjében vigyáznak. Ettől valamivel kisebb az Arco-völgy gyöngye névre keresztelt kincs, amelyet Marco Polo a kínai császárnak aján-

lott fel. Az ékszerszoda ötszázhetvenöt karátos, fehér, rózsaszín és barna árnyalatokkal.

A legújabb divat a fekete gyöngy. Őshazája Tahiti, és az itteni egyik babona szerint szerencsét hoznak, más ősi hiedelmek szerint viszont könny és bánat kötődik hozzájuk. A „fekete” jelző azonban szegényes kifejezés e különleges gyöngyökre, hiszen a bennük termelődő pigmentnek köszönhetően a padlizsánlilától az éjfeketéig, a haragos tengerzöldtől a kékeszürkéig terjed a színskála. Egy dolog azonban közös bennük, úgy tökéletesek, ahogyan a felszínre kerültek, nem kell többé csiszolni, formálni őket, drágaságukat az is indokolja, hogy rendkívül nehéz néhány, színében harmonizáló, hasonló méretű gyöngyre szert tenni. Nem szólva arról, hogy csak minden tizenötödik kagyló rejteget kincset!

(b)

Gyermekhét a csantavéri iskolában

Minden évben megrendezik a gyermekhetet, így az idén is sort kerítettünk rá a csantavéri Hunyadi János iskolában.

Minden napra jutott valami érdekes dolog. Ilyenkor a tanárok megengedik, hogy a diákok tartsák az órát, mi pedig élvezzük, hogy miénk a katedra. A barátnómmal, Enikővel mi a magyarórát tartottuk. Már napokkal előbb elkezdtünk készülni rá, talán ennek is köszönhető, hogy az óra jól sikerült, osztálytársaink figyeltek ránk, munkánkat a tanárnő ötössel jutalmazta.

Szedlár Rudolf helytörténész bemutatja új könyvét

Szerdán író-olvasó találkozón voltunk. Szedlár Rudolf egy könyvet mutatott be, ami Csantavér múltjáról, falunk hitvilágáról szól. Kérdéseinkre örömmel válaszolt, s mi kérdeztünk is tőle sok mindent. Sok olyan dolgot tudtunk meg tőle, amit eddig még soha sem hallottunk a falunkról.

Osztálytársaimmal a frizuraversenyt vártuk a legjobban. A gyerekek megmutathatták fodorásztudományukat. Lelkesen készítettük egymás frizuráját, így a zsűrinek nem volt könnyű dolga, mire sikerült meghoznia döntését.

Az utolsó nap, pénteken rendezték meg az őszi mezei futóversenyt. Nagyon izgultam,

Farkas Rebeka frizuráját készíti a versenyre

mert szerettem volna jól szerepelni. Negyedik lettem, oklevéllel jutalmaztak.

Az egész iskolaévben a gyermekhét a legjobb, kár, hogy nincs minden héten.

Temunovity Sztella 5. a Hunyadi János Iskola, Csantavér

A futóverseny ötödikes győztesei

Nagyon tetszett az iskolaudvarban megrendezett vásár is. Itt mi, tanulók árultunk mindent, amit otthonról hoztunk. Volt itt sok minden, a poszterektől kezdve a játékokig.

Gyermekhét a temerini Kókai Imre iskolában

Eseménydús, meglepetésekkel teli napokból állt az idei gyermekhét a temerini Kókai Imre iskolában. Sokféle program közül válogathattak az osztályok.

Hétfőn az alsósoknak kalózzjátékot szerveztek, a felsősök frizuraversenyen meg arcfestésben mutatták be kreativitásukat. Ezen a napon a diákparlament képviselői fogadáson jártak a községi elnöknél.

A Művelődési Központ galériájában megnyitották a Játékmackók kiállítását, ahol a Mackók versben és mesében fogalmazási pályázat, valamint a Mackó a ceruzából képzőművészeti pályázat eredményeit is kihirdették.

Kedden Nyitnikék címmel a Temerini Rádió magyar szerkesztőségének élőműsorában alsós diákjaink adták elő macikról szóló verses-zenes műsor-összeállításukat. A felsős tanulók irodalmi vetélkedőn mérték össze tudásukat.

Szerdán almanap volt az iskolánkban. Almából díszeket, őszi kompozíciókat készítettek a tanulók. A munkákat a folyosón állítottuk ki. Almaevési verseny is volt, ezenkívül a 6.–8. osztályosok almát is sütöttek, amit aztán jóízűen elfogyasztottak.

Mozilátogatásra is lehetőség nyílt. A Mackótestvér, Jégkorszak III., A kis jegesmedve című rajzfilmek, valamint az Életre szóló utazás című természetfilm közül válogathattak az érdeklődő osztályok.

A 6.–8. osztályos tanulók természettudományi kvízen vettek részt. Elsőseinket felvették a Gyermekszövetségbe, ezt követően pedig ügyességi játékokat játszottak tanítóik irányításával.

Pénteken délelőtt került sor a jelmezes felvonulásra: Én, a kismackó elnevezéssel. Nagyon sok kedves medveboc vonult végig az utcákon. A központi rendezvényen községünk általános iskolás tanulói alkalmi műsorral mutatkoztak be. Este a felsős diákoknak tinidiszkót szerveztek a tornateremben. Nagyon jól éreztük magunkat, táncoltunk egy nagyot.

Megünnepeltük a magyar népmese napját is. Ebből az alkalomból meseillusztrációs és meseíró pályázatot hirdettek a szervezők. A legsikeresebb munkák alkotói oklevelet kaptak. Benedek Elek születésnapján mesemondó diákok szórakoztatták alsós társaikat.

Ezen a napon iskolánk könyvtára mozsizobává alakult, ahol az érdeklődők a Magyar népmese sorozatot nézhették. Magyarórákon a diákok Benedek Elekről, valamint a népmese napjáról készült prezentációt nézték meg.

A gyermekhét nagyon jól telt, minimális házi feladatot kaptunk, nem írtunk ellenőrzőket, dolgozatokat.

Mi nem bánnánk, ha többször is lenne gyermekhét.

Az 5. b osztály tudósítása

RÜGYFAKADÁS

Velem történt a nyáron...

*Velem a nyáron történt
sok érdekes dolog.
Fürödtem és játszottam,
minden másnap nagyot.*

*Örültem, hogy itt a szünet,
és elkezdődött a szünet.
Körtét szedtünk és almát.
Ne aludj, te kis lajhár!*

*A szünet végén tengeren is voltam,
és az iskolára nem gondoltam.
A nyaralás után rájöttem,
hogy az iskolát szeretem.*

Csonka Krisztina, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Nyaralásom

Mikor a tanításnak vége lett Bajára mentem, táborba. Edit, Maxi és a mostani negyedikesek, Kornél és Attila is velem tartottak. Az út kissé unalmas volt, de megérte. Igazán gyönyörű hely volt. Igaz kissé korán érkezünk, de így még izgibb volt. Sokáig vártunk új szobatársainkra, Edinára és Timire. Gyakran járkáltunk a városban, mentünk úszni, templomba, vagy csak egyszerű városnézésen vettünk részt. A kaja túrhető volt. A hazautazás kellemes. Bajáról nagyjából ennyit. Egy hét itthoni pihenő után következett a Csiperó tábor Kecskeméten. Ágasegyháza voltunk elszállásolva. Zsanetthoz és Pálmához kerültünk. Sok gyerekkel ismerkedtünk meg. Ágasról az iskolai kombival utaztunk mindennap Kecskemétre. Érdekes programok voltak: fürdés, lovasbemutató... A tábor lényege a fellépés és az ismerkedés volt. Mi népviseletben népdalokat énekelünk. Így telt el a kecskeméti tábor. Mikor hazaértem, ugrottam a másik autóba, és hajnali kettőkor a tenger felé vettük az irányt. Ott kipihenhettem az utazás fáradalmait, mert csak henyéltem és fürödtem. Étterembe jártunk, ahol tintahalat, pizzát, cheesburgert és még más finomságot ettem. A pihenés és az evészet itthon folytatódott. Aztán lassan elérkezett a tanítás.

Molnár Csilla, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Vártam az iskolát

A nyáron sok szép élményben volt részem.

Először a pacséri Játéktáborban voltam, amit nagyon élveztem. Az idén Mátyás király élete volt a téma. Nagyon sok ismerős arccal találkoztam újra, akikkel már évek óta együtt táboroztunk. Elutaztunk a tengerre is a családommal. Ismét Malinskán voltunk, Horvátországban. Már negyedik alkalommal nyaraltunk ebben a csodaszép szigetvárosban. Ott szinte minden sziklát ismerek a strandon, de mindig felfedezek valami újat a kavicsok között. Az idén a kishúgom volt a legérdekesebb, ahogya a sós víz izére fintorgott.

A nyár szépen elmúlt, de az iskolát azért nagyon vártam, hogy újra találkozhassak az osztálytársaimmal.

Szentpéteri Dóra, 4. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

Ötödikes lettem

Amikor befejeződött a negyedik osztály, nem nagyon tudtam elképzelni, hogy milyen lehet ötödikesnek lenni. Nem is nagyon vártam szeptember elsejét.

Tavaly a mostani hatodikosok állandóan azzal ijesztgettek bennünket, hogy felsőben a tanárok szigorúak, könyörtelenek, a tananyag nehéz. Most, ahogy elkezdődött a tanév, kellemesen csalódtam. Eddig minden jól megy, a tanárok kedvesek, és ami a legjobb, van humorérzékük. Kedvenc óráim a biológia és a műszaki. Biológiaórán érdekes dolgokat tanulunk, mikroszkopoztunk, a tanárnő nagyon kedves, a biológiaterem pedig tele van kitömött madarakkal. Műszakin mérünk, rajzolunk és alkotni is fogunk. A kedvenc tantárgyam még továbbra is a magyar nyelv maradt. Leginkább a tanteremből tanterembe vándorlás zavar, és az állandó tömeg a folyosókon. Néha egymásba kell kapaszkodnunk, nehogy a nagyok lelökjenek bennünket a lépcsőkről. A legérdekesebb az, hogy minden tanár más, másként ad elő, és mások a követelményeik.

Mivel felsősnek lenni közel sem olyan szörnyű, mint hittem, egyáltalán nem sajnálom, hogy elkezdődött még egy iskolaév.

Tápai Ramóna, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Hatodikos lettem

A szünet ideje alatt azon töprengtem, hogy vajon a hatodik osztály könnyű lesz-e vagy nehéz.

Hamarosan megtudtam rá a választ. Hétfőn reggel nagy örömmel keltem fel, mondván: „Végre hatodikos lettem!” Csillával a megszokott időben elindultunk az iskolába. Egész úton arról beszélgettünk, hogy hogyan telik majd el az első hét. Addig beszélgettünk, míg oda nem értünk. Sok új ismerős arcot láttam. Úgy éreztem, mintha minden megváltozott volna. Jó érzés volt újra iskolásnak lenni! Amikor vége lett az elsősök fogadásának, felmentünk a szerbterembe. Új tanáraink lettek. Örömmel vettem tudomásul, hogy az új tornatanárnő már ismerős, mert ő volt a tábor egyik felügyelő tanára. Ahogy megtudtuk, hogy a földrajztanárnő elmegy, nagyon szomorúak lettünk. De el kellett viselnünk. Amint ez a nap is véget ért, jött a következő, meg a következő, és így vele együtt jöttek a felelések is. Csak ötösöt kaptam.

Ezt a hetet ötösökkel zártam. Úgy érzem, jó lesz hatodikosnak lenni. Habár egy kicsit még mindig félek a fizikától. Mindenkinek jó tanulást kívánok!

Rúza Edina, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Édesanya a legjobb barát a világon

Egy szép napon kedvünk támadt focizni a testvéremmel.

A mi házunk előtt játszottunk, mert a szomszédok nem engedik, hogy előtűnk zajongjunk. Jól szórakoztunk. A testvérem védett, de aztán elkezdtem össze-vissza rugdosni a labdát. Túlzásba vittem a helytelenkedést. Persze ennek rossz vége lett. Először egy óriási kapufát rúgtam, aztán meg... hááát... egy kicsit jobban mellé ment! Arra lettem figyelmes, hogy csörömpölt valami. A szomszédasszony azonnal az utcán termett, hogy megnézzé, nem az ő ablaka tört-e be. Megkönnyebbülten láttam, hogy a saját ablakunkat találtam telibe.

Anyu is kisetett az utcára, és volt mit látnia! Csak a fejét csóválta, és megoldást keresett, még mielőtt leszidott volna. Pedig én akkor már a verést is kiálltam volna, mert sajnáltam, hogy anyunak gondot okoztam. Azonnal hívta a mestert, aki gyorsan kicserélte a törött üveget.

Nemsokára apám is megjött a munkából. Nem tudta mire vélni, hogy mi a testvéremmel olyan csendesek vagyunk. Kérdezgette is, hogy mi ez a nagy „jólét” – már hogy olyan jók vagyunk. Anyu csak annyit mondott: „Ilyen napjuk van.”

Ez történt velem. De nem ez volt az első, és sejtem, hogy nem is az utolsó eset, amikor anya mentett ki a bajból úgy, mint egy igazi jó barát. Szerintem más anya már idegösszeomlást kapott volna mellettem – mert, aki engem ismer, tudja, milyen „jó gyerek” vagyok. Még szerencse, hogy itt van anyukám, aki a legjobb barát a világon.

Vízi Kristóf, 6. osztály, Moša Pijde iskola, Pacsér

**Acsai
Vanessa
szabadkai
tanuló rajza**

Egy hétvégém

Végre itt a hétvége, loholok haza az iskolából. Számomra ez a legszebb nap, mert tudom, hogy a családom együtt lesz.

Nagy zajjal rontok be a konyhába. A finom tea illata megcsapja az orromat. Anyu széles mosollyal vár, és pusztit nyom az arcomra. Dúdolva készíti kedvenc vacsorám. Én vidáman terítem az asztalt, és nagyot kiáltok:

– Arni, gyere gyorsan! Mindjárt kész a vacsora.

Apu is itt van a konyhában, a csapot javítja, amely egész héten csöpögött. Végre kész a vacsora. Mindenki éhesen tömi magába a falatokat. Rengeteg mondanivaló is van, hiszen egész héten alig találkoztunk. Ezután teli hassal vonulunk a szobába. Az egész család a nagy ágyra tolakszik. Egy jó filmet nézünk. Nagyokat nevetünk.

Elmúlt ez a szép este is, ásitva megyünk aludni. Alig várom a jövő hétvégét, mert egy családi kártyapartit tervezünk.

Buzgó Ariela, 7. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Szüleim és én

Az én szüleim a legjobbak a világon. Talán minden gyerek ezt mondja, én is így gondolom. Hogy miért?

Mert engem nagyon szeretnek és megértenek. Sajnos, amikor délután járok iskolába, csak este látom őket. Ilyenkor, ha felébredek, az asztalon vár a reggeli. Reggeli után a szokásos hívás: „Egyél, öltözz föl, tanulj, vigyázz magadra!” Az iskolából jövet megbeszéljük, mi történt a nap folyamán. Mindent elmondok nekik. Meghallgatnak, tanácsokat adnak, sokszor vesznek pártfogásba, még akkor is, ha nincs igazam. Oltalmat azért gyakrabban anyámnál találok. Hogy ők külön-külön milyenek velem? Édesanyám megértőbb, ha rossz jegyet kapok, ha rossz fát teszek a tűzre, vagy ha elrontok valamit. Apám mindig megértőbb, ha rendetlen a szobám, vagy ha sáros a cipőm. Pontosan tudom, mikor melyikük-höz kell fordulnom ilyen esetben. Valószínűleg sokszor ismétlődő párbeszéd minden családban a következő:

„Ne segíts a gyerekeknek, tanulja meg egyedül!... Ne kényeztesd!”

Amonnan meg:

„Nem kényeztettem el, de ne kapjon már rossz jegyet. No meg kinek is segítek, ha nem neki.” És mit kérnek tőlem? Öszinteséget, szorgalmat, igyekvést, pontosságot.

Én ezt mind igyekszem nyújtani, és soha nem szeretnék nekik bánatot okozni vagy elveszíteni a bizalmukat.

Kis Györgyei Tímea, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

**Takács Péter
szabadkai
tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Lassan megérkezik az ősz

*Rövidülnek a napok és hosszabbodnak az éjszakák,
Véget ér a csodálatos nyár.
A sárgarigó szépen énekel,
sárgulni kezdenek lassan a levelek.*

*Kezdődik a kukoricaszedés,
és a finom szőlő már nem kevés.
Érik a gyümölcs, gyorsan érik,
és a gyerekek mind megeszik.*

*Véget ért a nyári szünet,
kezdődhet a szőlőszüret.
Megkezdődött a suli,
és véget ért a muri.*

Szabó Szabolcs, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Egy barátság története

Nagyon sok jó barátom van, nehéz lenne őket megszámlálni. Most egy ikerpárról mesélek nektek, akikhez a legjobban kötődöm.

Három éve járok modern balettra, ott találkoztunk. Ők idősebbek nálam, csak tavaly ősz óta ismertük meg jobban egymást, mikor egy csoportba kerülünk.

Az egyiket Mónikának, a másikat Andreának hívják. Tizenkét évesek. Mónika szeme és haja barna, Andrea pedig kék szemű és szőke hajú. Mindig vidámak. Szépen táncolnak, különösen Andrea. Minden órára viszünk egymásnak kis ajándékokat, s óra után ott maradunk beszélgetni. A nyáron voltunk a balettklubbal Bulgáriában nyaralni. Mihelyt megtudtuk, hogy háromszemélyesek a szobák, mindjárt eldöntöttük, hogy mi hárman együtt leszünk. Mónikával akartam ülni odafelé az autóbuszban, de sajnos semmi sem sikeredett úgy, ahogy terveztük. A tanárnő készítette el a beosztást, mert szerinte mindenki mindenkivel jóban kell hogy legyen. Mindezek ellenére gyönyörű nyaralás volt. Sokat edzettünk és jól szórakoztunk. Úsztunk, táncoltunk a strandon, énekelünk, felléptünk a táncfesztiválon. Ha csak tehetjük, mi hárman mindig együtt voltunk. Visszafelé sem ülhettünk kedvünk szerint. Mindketten aranyosak, szépek és jószívűek. Soha nem vesztünk össze. Augusztusban voltak nálam három napig. A világ legfinomabb pizzáját készítettük el együtt. Gyöngyöt fűztünk, táncoltunk, sétáltunk, poharakat festettünk, és persze gyakran fagyiztunk. Utolsó este Andrea meg én fonatokat készítettünk Mónikának. Nagyon jól állt neki. Így ment másnap Horvátországba. Később mesélte, hogy sokan dicsérték a frizuráját. Onnan hoztak nekem egy plüssállatot, melyet Csipisznek neveztem el.

Szavakkal el sem tudnám mondani, milyen jó barátom. Mikor elváltunk a három nyári nap után, nem tudtam visszatartani a könnyeimet. Máris hiányoztak.

Imádok balettra járni, de attól még szebb az edzés, hogy minden alkalommal velük is találkozom.

László Blanka, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Az „arab”

Barátaim közül ebben a fogalmazásban Belovity Lászlót, vagy becenevén Callent fogom bemutatni. Egy osztályba járunk. Ő a legfurcsább közülünk, ezért beszélek róla.

Szókés-barnás a hajszíne, kék színű a szeme. Átlagos magasságú, kicsit zömök gyerek. Sportosan öltözködik. Sok furcsa tulajdonsága van, de a legfurcsább a televíziók és más tárgyak szerelése, javítása iránt érzett szeretete. Mivel hogy apukája televíziószerelő, nagypapája pedig ezermester, így nem csoda, hogy annyira szereti bütykölni, hiszen mestercsaládban született. De valahogy a javítgatás iránti érzései mélyebbek, mint egy átlagos mesteré. Alig várja, hogy az apukája egy rossz tévével találkozzon, és hogy rábízza annak szétszerelését. Ő ilyenkor annyira boldog, hogy majd kiugrik a bőréből. Minden televízió szétzedéséről előadásokat szokott tartani. Nagypapája is megbízta néha kisebb-nagyobb tárgyak szétszerelésével vagy megjavításával. Ezeknek a feladatoknak is nagyon örül. Erről azért kevesebbet mesél, mert a televíziókat jobban szereti bütykölni. Ezekből a javítgatásokból most már olyan gyakorlata van, hogy tudja, mit hogyan kell megcsinálni.

Ilyen a mi barátunk: kicsit furcsa, de azért mi nagyon szeretjük. A sok előadásnak köszönhetően ránk is ragadt valamicske szerelési ismeret.

Köteles Endre, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Padtársam

Az én padtársam neve Betti,
magassága 148 centi.
A hangja, mint a pacsirtáé,
mosolya, mint egy tündérlányé.

Szeme, mint a barna csoki,
ezért ő a legjobb csajszi.
A kedvenc virága a kála,
ezért is sok a barátja.

Ginder Annamária, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A legkedvesebb személy

Minden reggel frissen főzött kávéillatra ébredek és tudom, hogy anyu már a reggeli kávéját szűrősi a konyhában.

Nemsokára meg is jelenik a szobám ajtájában a számomra készített nagy csésze tejeskávéval a kezében. Hosszú barna haját ilyenkor már a tarkójára kontyolja, és mosolyogva szólít. Szeme színét a zöldülő tavaszhoz hasonlítanám, tekintete pedig lágy és aggódó. Termete közepes, és mindig nadrágot visel. Egész nap a lakásban sűrű-forog, főz, mos, takarít, az udvaron is sok a dolga, de leggyakrabban a virágoskertben szorgoskodik. Mérgelődni is szokott, és ilyenkor rajtam kívül még a kutyát és a macskát is megdorgálja. Ritkán pihen, mert azt mondja: egy háziasszonynak egész nap akad valami dolga. Ha mégis van ideje pihenésre, kézimunkázik vagy filmet néz. Esténként, amikor már a vacsora után is eltakarít, sokat mesél fiatalkori élményeiről.

Számomra ő a legkedvesebb személy, hiszen nemcsak háziasszony, hanem szerető anyja, aggódó feleség, és minden bajban segít.

Pávity Edina, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Legjobb barátnőm

Nekem nagyon sok barátnőm van, de legjobb csak egy. Most őt fogom bemutatni.

A barátnőm neve Edit. Kiskorunk óta ismerjük egymást, mert szomszédok vagyunk. Mindent tudunk egymásról, még azt is látom, ha szomorú, de nem mutatja ki. A veszekedés nálunk szokásos, mert, akik nem veszekednek, azok nem igazi barátok. A vita után azonnal kibékülünk, és úgy beszélgetünk, mintha mi sem történt volna. Számomra ő az igazi barát, mert nem mondja el a titkaimat másoknak, pl. ha ki kell segítenünk egymást, mondjuk, ha nem tudom a házit, vagy kellene a Helyesírási szótár, bármikor számíthatok rá, és ez kölcsönös. Nyáron nem telik el olyan nap, hogy ne lennénk együtt. Télen és amikor délutános vagyok a suliban, nem is látjuk egymást, ezért csak SMS-eket küldözgetünk. A külső tulajdonságairól még nem is beszéltem. Tizenöt centivel alacsonyabb, mint én, barna a haja, a szeme kék. Van egy aranyos kishúga, aki az én tesómmal egyidős.

Remélem, ez a barátság örökre tartani fog, mert nem hiszem, hogy van a földön még valakinek ilyen jó barátnője.

Búbos Vivien, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Ez is egy nap volt

Egy augusztusi napon Sári és a húga, Böbe jött el hozzánk. Visszahozták a macskás újságomat.

Az újságban rengeteg fekete macska vérével kapcsolatos főzet volt. A mi főzetünkbe zöld alma, vér, fenyőgyanta, füge, zöld és érett szeder meg körömvirág került. A kamrából előhoztunk öt autógumit, egy sparhelttetőt, és már lehetett is főzni a kotyvalékot. A kis akácfával szemben egy karót vertünk le a nagymama segítségével. A fa ágán egy botot húztunk át, a karóhoz meg oda-kötöttük. Fogtunk két ládát, szembefordítottuk őket, és egy vastos karót helyeztünk rájuk. Majd jöttek az apró csinosítások: a karóra és az ajtóra függönnyel raktunk, a ládákra pedig virágot, a ládák voltak a szekrények. Másnap reggel meg tetőt is készítettünk a teraszra.

Nagyon jól játszottunk. Sajnáltuk, hogy ilyen gyorsan véget ért a bosziz játékunk.

Vukov Johanna, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

A hirtelen ránk tört hidegben nyári élményeket idéző írásokkal lopunk be egy kis meleget a Rügyfakadásba. De melengetheti szívünket a szeretet, a kölcsönös megértés, az egymásra figyelés is, ezt sugallja **A legkedvesebb személy, Édesanya a legjobb barát, a Szülei és én** című fogalmazás. Az újvidéki **Buzgó Ariela** (József Attila iskola) rövid írásában **pozitív töltésű szavak, kifejezések** váltanak ki ilyen jótékony hatást (legszebb nap, a finom tea illata, széles mosoly, dúdolván készíti kedvenc vacsorám, vidám, nagyokat nevetünk...). **László Blanka, Pávity Edina, Ginder Annamária, Vizi Kristóf és Köteles Endre** tollát is a szeretet vezeti a hozzá legközelebb álló személy jellemzésekor. Köteles Endre ezenfelül fogalmazása címével (Az „arab”) érzékelteti, hogy nemcsak megfigyelőképessége segíti mondanivalójának kifejezésében, hanem olvasmányélménye is.

Írásaitok erényei jó érzéssel töltenek el engem, s remélem, a Rügyfakadás minden olvasóját.

Az e heti küldemények mindegyikében találtam követésre érdemes mozzanatokot, hamarosan ti is meggyőződhetek erről. A szerzők névsora következők:

Ada: Várkonyi Enikő;

Csantavér: Gandis Csongor, Földi Tamara, Gábor Emese, Jurcsek Viktor, Ozsvár Olivér, Pátrik Arnold, Szeles Emese;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Alijevity Ádám, Bicskei Dániel, Borbély Béla, Cékó Dániel, Fürstner Bálint, Hódi Réka, Martin Jaramazović, Kovács Krisztián, Lality Anita, László Blanka, Nagy Andrea, Pálfi Dávid, Sótanyi Gellért, Szokcovszki Zsolt és Tóth Péter; **Október 10. iskola:** baracscai Vidor, Dudás Dániel, Dedovity Tomity Dina, László Roland, Némedi Emese, Sári Alex és Szobonya Tamara;

Törökbecse: Bodza Melánia, Gephárt Enikő és Zerebélyi Evelin;

Újvidék, Petőfi Sándor iskola: Bályis Ágnes, Menderei Andrea, Molnár Krisztián és Tápai Ramóna.

Üdvözléssel:

Tomán Mária

**Papp Sarolta
szabadkai
tanuló rajza**

MENŐ FEJEK

Sean Penn

Csevegés a kétszeres Oscar-díjas színésszel, aki mindig haraggal nézett vissza (de előre is) – Nyilatkozatából: „A színjátszás a világ legártalmasabb szenvedélybetegsége.” – Azt állítja, hogy nem létezik „legjobb alakítás” – Szörnyen dühös volt akkor, amikor Mr. Madonnaként emlegették (egykori nejét törölte az emlékezetéből)

– **Nem adtak neked sok esélyt az Oscar-cerémónia előtt.**

– Nem, nem. Én azt hittem, hogy Mickey Rourke-ot szólítják a dobogóra, esetleg a sármos Brad Pittet, nem engem, a lesifotósok rémét. De aztán megtörtént, ami megtörtént: 2009-ben én lettem a befutó, végigmehettem a vörös szőnyegen, akárcsak 2004-ben. Én akkor is outsider voltam, ám Clint Eastwood Titokzatos folyója (Mistic River) mindenkit lenyűgözött, s – állítólag – én is megérdemeltem az aranyozott szobrocskát. Addig ötször nomináltak az elismerésre.

– **Megváltoztál azóta?**

– Én sohasem változom meg. Heves természetű színész voltam világlevelemben. Santa Monicában nőttem fel – a kaliforniai Burbankben születtem –, ahol a strandon Charlie Sheennel és Emilio Estevezzel csintalankodtam. Ezt a szüleim megengedték nekem. Édesapám, Leo Penn rendező volt, édesanyám egy színésznő, Eileen Ryan. Makacs természetű emberek voltak. Tőlük sok mindent örököltem, segítségükkel öntudatra ébredtem...

– **Hogyan kezdődött a pályafutásod?**

– Gyermekkoromban a szüleim be-becipeltek a színházba, megismertem a Broadway csillogó-villogó világát. Én sem tudtam, de nem is akartam elszakadni a deszkáktól. Egy Los Angeles-i teátrumban minden munkát elvállaltam: voltam ügyelő és kellékes, segédrendező. Édesapám székét megörökölni – ez volt a vágyam. Csakhogy nem ment minden olyan olajozottan, ahogyan elképzeltem, mert édesapámat elbocsátották a színházból, édesanyám is levett a tempóból. Én változatlanul arról álmodoztam, hogy egyszer a sherwoodi erdő kapitánya leszek. Vézna srác voltam, durcás és hirtelen haragú, karddal vagy íjjal a kezemben nevetségesen

hatottam. De ennek ellenére sokan biztattak... Első filmem a Taps volt. Ebben az akciódramában egy katonai akadémia diákját alakítom, aki lázad minden és mindenki ellen. Tom Cruise társaságában léptem be Hollywood nagykapuján. 1985-ben oltárhoz vezettem a popikont, Madonnát. De túlságosan erős volt mindkettőnk egyénisége, és valahol mélyen éreztük, hogy a szerelem nem képes ezt leküzdeni. Elváltunk...

– **Sokáig nem sokat hallottunk rólad.**

– Félresodródtam, pedig megjósolták, hogy én leszek James Dean és Marlon Brando utódja, tehetség lakozik bennem – enyém lesz a mozivilág. Mit mondjak? Úgy éltem, akár egy vadember, egy lakókocsiban húztam meg magamat. Fegyvergyűjteményem és kutyáim között úgy éledegéltem, akár egy ranger, ám végül visszatértem a stúdiókba a Colors című filmmel. Be akartam bizonyítani: rám még lehet számítani. Lelkes harcosa lettem a faji megkülönböztetés elleni mozgalomnak, Jack Nicholson is barátjául fogadott. Filmek sorozatban: Al Pacino oldalán a Carlito útja című maffiatörténetben szerepeltem, rendeztem is (Indián vér). Nagy siker volt a Ments meg, Uram című dráma Susan Sarandonnal. Láthattál a John Malkovich menetben, újabb és újabb rendezések (Menekülés az éjszakába, Az ígéret megszállottja, Út a vadonba). Nem vallottam szégyent A háború áldozataiban és a Nevem Sam című Woody Allen-filmben... Sokat dolgoztam az elmúlt évek során, megmaradtam megrögzött liberális aktivistának és maradtam drága nejem, Robin Wright mellett, aki nélkül nem érdemes vállalni az életet. Az éjszaka angyalai című filmben néztünk egymás szemébe először 1990-ben.

– **Miben látunk ebben az évben?**

– A Milkban, a drámában, amely meghozta számomra az Oscar-statuát és a Fair Game-ban Naomi Watts oldalán. A történet egy CIA-ügynökről szól. Megnézésre ajánlom...

Papagájpoén

– Mennyibe kerül ez a papagáj? – kérdezi egy nő az állatkereskedőt.
 – A beszélni és olvasni is tudó? Ötezer dinárba.
 – És ez itt?
 – Tízezer dinár az ára. Ez a példányunk ugyanis három nyelven beszél és olvas.
 – Hát ez a harmadik mennyibe kerül?
 – Húszezer dinárba.
 – Micsoda?! Miért, mit tud?
 – Drága hölgyem, fogalmam sincs, de a másik kettő főnöknek szólítja.

Pincérfelelet

– Ej, hát milyen pincér maga? – bosszankodik a vendéglős. – Már megint eltört egy pezsgőspoharat. – Nagyon remélem, ez volt az utolsó ezen az estén!
 – Nem, főnök, még van belőle három.

Jubileum

Kovács bekopogtat az igazgató irodájába:
 – Főnök úr, ma van a huszonötödik évfordulója annak, hogy a cég szolgálatában állok.
 Mire a főnök:
 – Jól van, akkor most leülhet egy kicsit.

Történelmi lépték

A történelemtanár azt mondja Marcinak:
 – Szia, Marci, örülök, hogy meggyógyultál. Mióta is voltál beteg?
 – Én, tanár úr, kérem, a Nyugatrómai Birodalom bukása óta!

– Na, most mutasd meg, hogy mit tudsz, te nagyszájú horgász!

Kis hamis

A börtönben egy rab megkérdi a másiktól:
 – Téged mi juttatott ide?
 – A konkurencia. Ugyanolyan bankjegyeket nyomtattam, mint az állam.

Producertalálmány

Két producer beszélget Hollywoodban.
 – Minden idők legnagyobb csatajelentését tervezem – mondja az egyik. – Képzeld el az összecsapást! Jobbról huszonötezer statisztá, balról is huszonötezer statisztá, süvítenek a golyók, eszeveszetten lönek egymásra...
 – Fantasztikus. De hogyan tudsz ennyi statisztát kifizetni?
 – Ez a legkönnyebb az egészben. Éles töltenyt kapnak.

Sikeres továbbképzés

– Ez az elítélt, amikor rablásért először került hozzánk, sem írni, sem olvasni, de még számolni sem tudott, mi kezdtük el tanítani – magyarázza a börtönigazgató az egyik cellába bekukucskáló szakmai látogatóknak.
 – És volt valami eredménye? – érdeklődik a vendég.
 – Igen, most közokirat-hamisításért és adócsalásért ül.

Logikus

– Hányan vagytok a családban?
 – Heten.
 – Gondolom, te vagy a legidősebb.
 – Nem, a nagypapám.

– Adja már kölcsön azt a halat egy percre, hogy lefényképezhessem magam vele!

Szórakozott professzor

A professzor a vasúti fülkében üldögél. Benyit a kalauz, és kéri a jegyet. A tudós elkezd keresgélgni a zsebeiben, a táskájában, de sehol nem találja.
 – Na jó – mondja barátságosan a kalauz –, keresse csak tovább, uram, majd később visszajövök.
 – Csak maradjon, kalauz úr – feleli a tanár.
 – Meg kell találnom, különben nem tudom, hogy hová utazom.

Fokozott közúti

Az igazgató rendőr megállít egy autóst:
 – Mi az a sok tőr a kocsijában? – kérdezi tőle.
 – Tudja, artista vagyok.
 – Nem hiszem. Mutasson valamit! – akadémkoskodik a rendőr.
 Az artista kiszáll, és elkezd a késeket a levegőbe dobálni. Pár perc múlva megáll egy másik autó is, amelyben két barát utazik.
 Megszólal az egyik:
 – De jó, hogy abbahagytam az ivást. Oda nézz, mit találtak ki a szonda helyett!

Félelem

A vizsgálóbíró kihallgatás közben megkérdezi a rablót:
 – Mondja, nem félt, amikor egy ilyen forgalmas helyen kitépte az áldozat kezéből a táskáját?
 – De, bizony, nagyon féltem.
 – Mitől?
 – Hogy nem lesz benne pénz.

Jóga

- Sportolsz?
- Igen, jógázom. Ráereszkedem a gerincemre, és erősen figyelek egyetlen pontra.
- És mi az a pont?
- A televízió.

Külvárosi legenda

- Valaki ordít a sötét utcában:
- Éljen a háború! Éljen a háború!
- Odasiet egy rendőr, és döbbenetesen mered a kiabálóra:
- Megőrült, ember? Egy nagy kés áll ki a hátából, és maga a háborút élteti?
  - Miért? Ha azt kiabálom, hogy segítség, maga sem sietett volna ide.

Szépségszalon

- Kovácsné késve toppan be a cukrászdába, ahol randevút beszélt meg a barátnőjével.
- Elnézést a késésért, a szépségszalonban voltam – szabadkozik lihegve.
  - A barátnő lesújtó pillantással végigméri:
  - És nem kerültél sorra?

Pontosan tudja

- A turista ellátogat a múzeumba. Lát egy nagyon öreg dinoszaurusz csontvázat, odamegy a biztonsági őrhöz és megkérdezi:
- Uram, mennyi idős ez a csontváz?
  - Hetvenmillió éves és kéthetes.
  - És kéthetes? Ezt meg honnan tudja ilyen pontosan?
  - Hetvenmillió éves volt, amikor két hete munkába álltam.

Terápia

- A nő már öt perce beszél, az orvost nem is engedi szóhoz jutni, végre kiböki, mi a problémája:
- Drága doktor úr, a férjem állandóan beszél álmlában.
  - Engedje néha, hogy nappal is beszéljen!

Skótéknál

- Jimmy odaszalad az anyjához:
- Anyu, az ajtóban áll egy bácsi!
  - És mit akar?
  - A most épülő uszodára gyűjt.
  - Adj neki két vödör vizet!

Szó, szó, szó

- Pistike, mondj egy hosszú szót!
- Rágó.
- Ez neked hosszú szó?
- Nem, de nyúlik!

Muzikális feleség

- Végre sikerült a feleségemet rábeszélni, hogy adja el a zongorát és fuvolázzon.
- Hiszen az is lármát csap.
- Ez igaz, de most legalább nem tud énekelni!

A rendőrségen

- Jó napot, miben segíthetek?
- Ellopták a tárcám az összes személyes iratommal együtt.
- Foglaljon helyet! Kérem a személyi igazolványát!

Februári mámor

- Buli után odatántorog a kocsihoz a rézség. Éppen indítana, amikor a rendőr megállítja:
- Kérem a jogosítványát!
  - Te... tessék! De aztán adja vissza pajtikám... hukk... mert nem az enyém.

Megrögzött civil

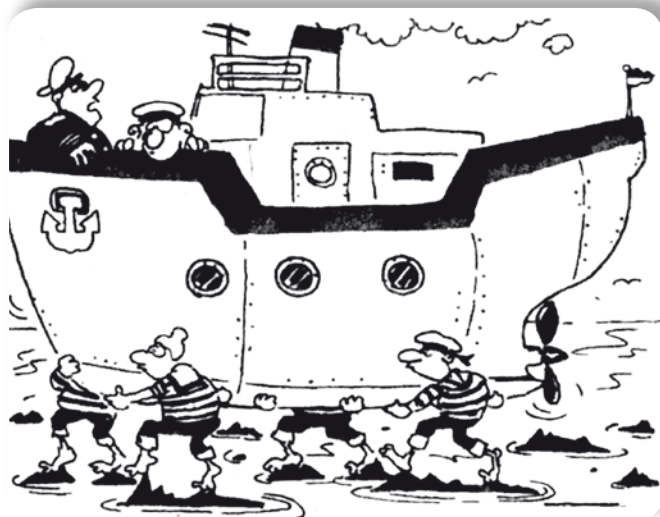
- A tizedes a fegyvereket ismerteti a kiskatonákkal.
- Ez automata fegyver – mutatja.
  - Igen? – kérdi valaki. – És hol kell beledobni a pénzt?

Bűvös szám

- Matekórán a másodikosok a kétjegyű számokat tanulják. A tanító néni felszólít egy gyereket:
- Pistike, mondj egy kétjegyű számot!
  - Huszonnyolc.
  - És milyen számot kapsz, ha a számjegyeket felcseréled?
  - Nyolcvankettő.
  - Zsuzsika, te is mondj egy számot!
  - Kilencvenhat.
  - És ha megfordítod?
  - Hatvankilenc.
  - Jó. Jancsika, most te mondj egy számot!
  - Rajtam nem fog ki a tanár néni. Harminchárom.

Líra

- Egy költő dicsekszik a barátjának:
- A verseimet most kétszer annyian olvassák, mint korábban.
  - Hogyhogy? Megnősültél?

Rengeteg veszélyes zátony van a környéken...

- Kapitány úr, a szemüvege!

Kukorelly Endre

Rom

A szovjetunió története

(Részlet)

Hogy a Szovjetunió zavar, az más jellegű dolog. Ő ugyanis nem 10%-os hatásfokkal, hanem ennél jobban tud zavarni. Szirmai István (Az MSZMP PB 1963. októberi ülésének jegyzőkönyve. Téma: mitől lehet hatékonyabb a zavarás.) Legalább arcképek nem voltak Moszkvában. Mindig, mindenhová kiakasztva.

Csak ide meg oda, hivatalos helyeken Lenin, de már a hentesnél, mint Jugoszláviában Tito, semmi. Igaz, a jugóknál húst is adtak a hentesnél, húсок Tito-feltéttel, a szovjetben meg semmi. Grúziában látszatszó bőven Sztalint, lelkesen kiragasztják a teherautók szélvédőjére, szerintem inkább nacionalizmusból, mint kommunizmusból. Ez most már nem emlékszem, hogy tudott-e zavarni, bosszantott vagy inkább mulatságosnak tartottam. Hogy zavart-e a Szovjetunió. Néhány részlet az 1982-es naplóm legelejéről:

Január 1. péntek, Moszkva. Plusz 5-6 fok, latyak, esik, nagy csúszkálás, meg se kísérlék letakarítani, az ulica Gorkaván veszek pezsgőt. Vahtang haverjához, Aftangyil nevezetű matematikus és kagyló-csigagyűjtő grúz meg a neje, Szuhumiban ismerkedtünk meg, tavaly nyáron. Kissé sajátosak, viszont valahonnan mindenféle kaját összeszedtek, szokásos grúz terülj-terülj-asztalkám. Csigamutogatás közben a pali összeszólalkozik a feleségével azon, hogy Sztalin egyedül írta-e a műveit, vagy segítettek neki. De, segítettek! Nem, nem segítettek! De! Nem! De! A nő szerint, aki valószínűleg nem grúz, segítettek Sztalinak, ezen Aftangyil eléggé feldúlja magát. Csak nem abház nőt vett el? Vahtang is fel van dülva, ám végül is nem az ő felesége, nem szól bele. Viszont van sárgadinnye, és annyi kávét ittam, hogy éjjel alig tudok elaludni.

Január 2. szombat. Délután 2-ig alszom. Fölebredék, vissza. Elcsúszkálunk a Troici v Nyikitnyikah templom-múzeumba, hihetetlen szép. Hihetetlen környezet. Visszafelé a Rosszija szálloda előtti orosz templomok. Este a Balsojba, Afta szerezte a jegyeket, baletttest: Bartók A fábólfaragott királyfi (Anyiszimov, Luzsina, a tündér: Bülova), Mahler: A rózsza halála Pliszeckajával és Bizet-Scsedrin: Carmen-szvit (Pliszeckaja, Barikin, Radcsenko). Kissé oldalt ültünk.

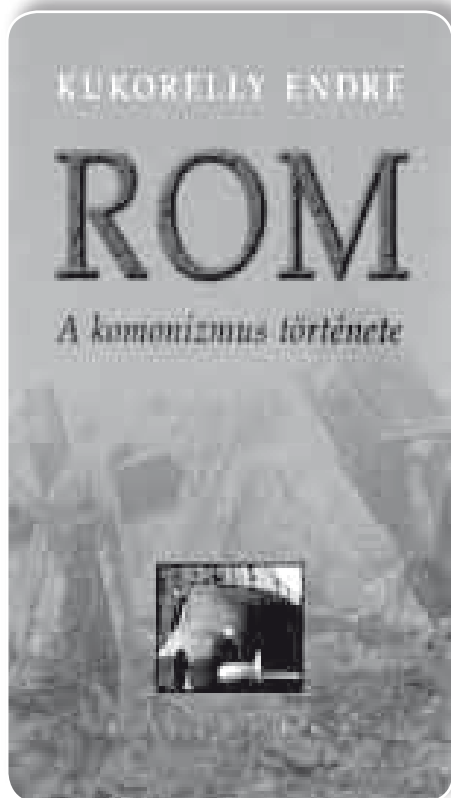
Január 4. hétfő. Reggel a rendőrségre, bejelentkezni. Viszont nincs nyitva. Viszont be kéne jelentkezni. Lira kávézó, önkiszolgáló, lazacos szendvics is van. Szinte semmi nincs és szinte minden van, ez így egyszerre. Piszok hideg, a Melodia nevű hanglemezboltban veszek csomó lemezt, szinte ingyen adják. Nagyon bűdös, nem nyilván a hanglemez, hanem az enyv, amivel a borítékot összeragasztják. Az a terv, hogy Lado Kukulidzéval és Szergejjel, a Dom Zsurnaliszt éttermében ebédelünk, odasétálunk, majd' megfagyok. És zárva, szanitárnül gyeny, egészségügyi nap, kibraktak egy kis táblát. Amit ellopok. Kőkemény vagyok a hidegtől, taxival a Hotel Interkontinentálba, újabb minden-van-feeling, lazac-kaviár-sülthal-pezsgő-projekt 200 rubelért. Egy kezdő tanár fizetése 90. Vahtang kérdezi tőlem a moszdóban, hogy kell-e valami csaj.

Január 5. kedd. Bejelentkezünk a rendőrségen, tűrhető sorbaállítás után. Visszafelé a villamos nekiment valaminek, le kell szállni, gyalogolunk befelé. Taxival a Magazin Leningrádtól a Balsaja Pirogovszkajáig, megyünk Bulgakovához. Egy blokkház félemeletén lakik, lehetetlenül pici lakás, irdatlan macskaszaggal. Nem Margarita, hanem az első feleség. Fotókat mutogat, a többiek élvezik, én unom, jó eljönni sze-

gény öregasszonytól. Este megint a Balsojba, most az 5. sorban ülünk, Hrennyikov idegesítő zenéje, Sok hűhó semmiért, sok hűhó semmiért. Beatrice: Vlaszova. A szünetben pezsgő, kaviáros szendvics. Ennyi balettet összesen nem láttam. Ennyi kaviárt összesen nem ettem.

Január 6. szerda. A Hotel Ukrajnához, Ladóval, aki akar egy napszemüveget. De nem vehet, mert a Berjozka nevű boltban csak külföldiek vásárolhatnak, erre kellünk mi. Hogy Ladónak lehessen napszemüvege. Ebben az akcióban nem veszek részt, a foajéban Bulgakov Morfium című novelláskötetét olvasom. Végül nem vettem napszemüveget, viszont vettem pár konzervsört. Itt ebédelünk, bifszték stb., szokásos hihetetlen luxus a semmi közepén. 3-kor irány taxival a Kalinyin proszpekti könyvesboltba, beszerzünk egy Kaukázus-útikönyvet 75 rubelért. 3 heti fizetés. A Nacional-nál találkozunk Vahtanggal, taxival a Dom Zsurnalisztba, itt volt a Tömögir, a la Bulgakov. Abszolút minden van, mert kóla is van. Este a Tagankához, Mester és Margarita. Évekre előre nincs jegy, minket csak úgy beengednek, egyrészt mert magyarok vagyunk, ez a Ljubimov projektje, másrészt

Kedves Olvasó Tanulók!

Kukorelly Endre és írói opusa nem ismeretlen előttetek, TündérVölgy című regényéből olvashattatok részletet már rovatunkban. **Rom** című, A szovjetunió története alcímű regénye 2000-ben (ebből származik a közölt részlet!), bővített változata *Kommonizmus története* alcímmel 2006-ban látott napvilágot. Címeiben, nyelvében egyaránt „tobzódik” ironikus hangja. A „Szovjetónió”-ról és a „kommonizmus”-ról (világáról, polgáiról, akkor önmagunkról) nem is lehetne más nyelven érdemben szólni. Mit gondoltok, miért? Miben hasonlít ez az irodalmi szöveg a múlt számban közölt Party Nagy-regény beszédmódjához?

Mind a Tündér Völgy, mind a Rom-regény egyébként 19. századi hagyományokra utal: Vörösmarty epikai költészetére.

Kellemes olvasást! Élménydús irodalmi kutatást!

Bence Erika

komonizmusból. Scserbakov és Sackaja. Jesua: Szarcsenko, Voland: Szmekov, Poncius Pilátus: Sapovalov.

Január 7. csütörtök. Mínusz 28 és 30 között van, és alig fűtenek. Kiköltöztem a konyhába, begyújtottam a gázt, legszívesebben ki se mozdulnék. Megyek kaját venni, a közeli Magazint épp bezárták, szörnyű hófúvásban keresek egy másikat, na ott vapse nincs semmi. Két sor, egyikben csirkéért állnak, a másikban gyanús színű virsliért, viszont a sorok egyáltalán nem mozdulnak, az eladók valamit buzgón adminisztrálnak, eljövök. Hónapok óta nincs Moszkvában tojás. A Lírában szendvicsezés, Druzsba könyvesbolt, majd a Nacionálba, Rasid születésnap vacsorája, szokásos kaviárhalmok. Meséli, hogy egyszer valamit szabálytalanul csinált a metróban, mire a rendőr: ne viselkedjen úgy, mint egy magyar állampolgár.

Január 8. péntek. Délelőtt a magyar üzletbe, a Dorogomilovszkájára. Lepusztult-kifosztott, nem kapnak árut a hóvihar miatt. Jugoszláv sonkakonzerv, csoki. A GUM-ba, elképesztő tömeg, bizonyos polcokhoz oda se lehet jutni. Elterjedt, hogy van Ponds, ráizgult Moszkva. Veszek három 4 rubelért, én is ráizgultam. Annyira azért nem tudom, hogy minek nekem ez a Ponds. Átnézek a CUM-ba, és hazasétá-

lok. Van fogyasztói és fogyasztani kurvára óhajtó társadalom.

Január 9. szombat. Megnézzük a Borogyino Körképet. Unalmas, az idegenvezető spiné idegesítően éneklő hangon részletez, és nem tudsz kimenni. Ha már egyszer befizetted. Akkor miért fizetted be? Vagy odébb menni, mert rád szólnak, hogy maraggyá nyugton. A nő magyaráz, a nép őt nézi, nem a képet, mikor a nő valahová odabök, a nép is odanéz. Nem máshova. Aztán vissza a nőre. Én meg ezt nézem, és fölrobbanok, ahelyett, hogy élvezném. Azt hiszem, most élvezem, amin akkor boszszankodtam, igen, de ez most van, és nem akkor volt. Innen a Tretyakovba (kiszállok a Dobrinjinszkaja metrónál, a Novokuznyeckájánál kellett volna), végig a Pjatynyickáján. Rubljov-ikonok, régi oroszok, viszont a modern rész zárva, helyette egy örmény festő Lenin- és Brezsnyev-portréi, vagy tíz terembe! A Nacionálban vacsorázunk, hárman 35 R-ért, nem sorolom, mit (Stroganoff), és félórás vidám csúszkálás hazafelé a zimában a Metro Dinamótól.

Január 10. vasárnap. Némi oroszos vacakolás után dél felé indulunk: Kropotkinszkaja metró, Jaroslávi pályaudvar, innen elektriskával (fél rubel) Zagorszkba. Nincs vészesen hideg, vakító napsütés, behavazott táj stb., viszont leszálláskor az

van, hogy gyakorlatilag nem tudsz leszállni. Mert ahogy nyílnak a kocsiajtók, a nép nem várja meg, hogy leszállj, hanem nyomulnak befelé, tolnak vissza. Sőt másznak be az ablakon, nyilván, hogy ülőhelyhez jussanak, annyira meglepő, hogy alig tudsz reagálni. Túl sok lehetőség amúgy nem látszik azonkívül, hogy visszatolsz: nyomulnak befele, nyomulsz kifelé, ez a játszma. Előbb a Trojiciba, Rubljovok, épp mise van. Mászkalunk a parkban, az Uspenszkij zárva, a Duhovszkaja is. Ikonmúzeum, iparművészet (Riznyica), be a Trapeznajába (ebédlő) és a Radonyezi Szergej-templomba, itt is szluzsba. 17. század végi épületek, csodálatos színek és formák, esti hóropogás, hőszítálás lámpafénynél, csönd, fenyőfák, ilyesmi. Vettünk tojást.

Január 11. hétfő, későn ébrednek, a múzeumok zárva, tiszta szerencse, otthon ülök, égetem a konyhai gázt, olvasok. Vetem egy Népszabít, Taróczy és Günthardt nyertek Birminghamben, 80 ezer dollár. 1 körül Larisszával találkozom a Metro Szportivnájánál. Amíg várok, számolgotam a teherautókat: 30 darab, ebből 4 zárt, hat mintha szállítana produktit, az egyiket papundekli- és faládák, egy másikon két szál faléc, a többi üres. 18 üres. Ez a szovjetunió. Jött Larissza. Udvarolni oroszul uházsviaty.

Megérkezett a Microsoft ingyenes víruskeresője

A Microsoft szeptember 29-én jelentette be hivatalosan, hogy elkészült a Security Essentials alkalmazásának végleges verziója. A szoftver alapvető célja, hogy segítséget nyújtson a vírusok, a trójaiak, a kém- és reklámprogramok, valamint a rootkitek elleni küzdelemben. Az új víruskereső a funkcionalitását illetően nem törekszik nagy magasságokba, viszont cserében könnyű és egyszerű használatot biztosít a felhasználók számára. Fontos jellemzője, hogy a Microsoft ingyenesen tette letölthetővé, és ezzel a lépésével azért tagadhatatlanul felkeltette a riválisainak figyelmét is. Természetesen az antivírus-alkalmazásoknál korántsem csak az a döntő, hogy mennyibe kerül, vagy épp, hogy díjmentesen használható (hiszen otthoni felhasználásra vannak egyéb ingyenes szoftverek is), hanem az is lényeges, hogy milyen hatékonyan képes felismerni, illetve eltávolítani a kártékony programokat.

A szoftvercég ígérete szerint a Microsoft Security Essentials teljes mértékben ingyenes lesz, vagyis nem akarnak a segítségével semmiféle fizetős megoldást eladni a felhasználóknak és cégeknek. A fizetős kiadással is rendelkező OneCare-t leváltó biztonsági alkalmazást ugyanis a Microsoft elsősorban azon felhasználóknak szánja, akik még nem rendelkeznek vírusirtó szoftverrel vagy eddig nem foglalkoztak a számítógép biztonságának megőrzésével.

A Microsoft tapasztalata szerint ugyanis jelenleg nagyon sok olyan gép van a földön, amelyen vagy nem fut semmilyen vírusvédelem, vagy egy nem naprakészen tartott kártevővédelmi szoftverrel rendelkeznek. Utóbbi különösen veszélyes, hiszen a felhasználók a vírusirtók által nyújtott védelem illúziójában használják operációs rendszerüket, miközben az ki van téve az interneten terjedő támadásoknak. Az ingyenes vírusirtók többsége ugyanis a tesztidőszak végével felhagy munkájával, arra várva, hogy a felhasználó regisztrálja a fizetős megfelelőjét. A Security Essentials azonban más, hiszen nem létezik fizetős verziója. Esetében biztosak lehetünk abban, hogy egyrészt a program nem fog zargatni minket, hogy váltsunk át előfizetős megfelelőjére, valamint a tesztidőszak végeztével sem dönt a munkabeszüntetés mellett.

A Security Essentials emellett nem kíván komplett védelmet nyújtani, mivel csak kis területre összpontosít: a vírusoknak, a kémprogramoknak és a rootkiteknek igyekszik útját állni. A béta tesztelőinek beszámoló szerint mindezt meglehetősen jól teszi. A szoftver kicsi, gyors és hatékony.

Lelkében a Microsoft új vállalati vírusirtó szoftverének, a Forefront 2-nek a motorja dobog. A fejlesztők ügyeltek arra, hogy a program telepítése és használata a lehető legegyszerűbb legyen: a frissítések automatikusan települnek, az időzített víruskeresés a háttérben történik. Az antivírus alkalmazás vírusadatbázisával igyekszik gátat szabni majd a fertőzéseknek, miközben erősen támaszkodik a szoftveróriás központi adatbázisára is (Dynamic Signature Service).

A program elsőként megvizsgál minden a gépre került állományt, hogy az szerepel-e a vírusadatbázisában, ha nem, akkor a gyanús fájlokat elküldi a Microsoft központi szerveréhez, ami további analitikát végez rajta. Ha az felismer valamilyen fertőzést, akkor megteszi a szükséges lépéseket a felhasználó gépén, majd regisztrálja azt saját adatbázisába, utána pedig napi háromszor frissítésként kiküldi az összegyűjtött mintákat a többi kliensgépen lévő Security Essentials programnak. Fontos még, hogy ha valaki telepíti majd a Security Essentials ví-

rusvédelmet, akkor készüljön fel arra, hogy az alkalmazás elsőként eltávolítja a gépről a Windowsok részét képező Defendert, mivel rendelkezik annak minden tudásával.

Az AV-Test első megmértetésén jól szerepelt a Security Essentials. Összesen 3200 vírussal, trójával, illetve féreggel állították szembe az új víruskeresőt, amely az összes rosszindulatú programot megfelelően felismerte, és irtotta. Az IT-biztonsági cég szakemberei a hamis riasztások szempontjából is szemügyre vették az alkalmazást, melynek során arra voltak kíváncsiak, hogy a víruskereső ártalmatlan fájlok esetében jelez-e tévesen fertőzést. Kiderült, hogy az ellenőrzéskor egyetlen ilyen állományra sem riasztott. Végül a Microsoft Security Essentials rootkit elleni képességeit mérték fel, de ez esetben sem volt semmi szégyellnivalója.

A Microsoft bejelentése szerint a Security Essentials első körben nyolc nyelven és 19 országban lesz elérhető. Ausztrália, Ausztria, Belgium, Kanada, Franciaország, Németország, Írország, Izrael, Olaszország, Japán, Mexikó, Hollandia, Új-Zéland, Szingapúr, Spanyolország, Svájc, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok szerepel listájukon. Ennek megfelelően magyar nyelvű változat egyelőre nincs, s bármiféle terméktámogatást sem érdemes remélnünk. Egyelőre.

KOS

Eddig nem volt szokásod, most mégis kényeszt érzel, hogy ha kell, ha nem, mindenbe beleüsd az orrod. Kotnyeleskedésednek sajnos meglesz a következménye is, mivel előreláthatatlanul jól összekuszálódnak a dolgok. Felesleges idő- és energiapazarlás, hogy megpróbáld mindent újból rendbetenni. Az volna a jó, ha csak a saját dolgaiddal foglalkoznál, de azokkal sokkal alaposabban.

BIKA

Ne menj öltre valamiféle buta nézeteltérés miatt! Bármennyire is meg vagy győződve az igazadról, akkor sincs semmi értelme ordibálni. Egy nehéz feladatot könnyebb elvégezni, ha előtte pihensz. Önkéntes feladatot vállalsz, és ez jó érzéssel tölt el. Övd jobban az egészségedet!

IKREK

Néha őszintén meg kell mondanunk a véleményünket. Ha valaki becsapott, semmi értelme, hogy lenyeld a dolgot, és csak mosolyogj. Önts szavakba a fájdalmadat, és vizsgáld meg, vajon helyrehozható-e még a viszonyok. Izgatottan és nagy lelkesedéssel készítesz elő egy összejevetelt, és végig gondold, kiket is akarsz meghívni.

RÁK

Egy esemény igazán élvezetes, mert kikapcsolódhatsz és új barátokat szerezhatsz. Néha a hazugság a közlés legkedvesebb és legudvariasabb formája. Egy komoly beszélgetés során tapintatosnak kell lenned, ám ha a jövőd a cél, az udvarias hazugságok helyett légy őszinte még akkor is, ha ezzel a kapcsolatokat veszélyezteted. Olyasvalakit keress, aki viszonzni tudja a szerelmedet.

OROSZLÁN

Most viszonylag fájdalommentesen tanulsz meg valamit, csak azt nem érted, hogy mindegy miért nem jöttél rá magadtól. Relaxálj, engedj szabad folyást a dolgoknak. Lazíts, így rekordidő alatt végezheted az összes munkáddal. Az egyik barátod az utolsó pillanatban kitalál egy programot.

SZŰZ

Szakadj el valamitől, ami véget ért. Még a legnehezebb szituáció is megoldható, egészen egyszerűen csak menni kell előre, nem szabad megrekednünk a saját féltre meinknél. Ezekben a napokban a szokottnál is mélyebben elgondolkodsz a helyzetedről, és bármilyenek ítéled is, megpróbálsz javítani rajta. Egy kutya vagy macska hálás lenne, ha otthont biztosítanál neki.

MÉRLEG

Ne tiporj sárba valakit csak azért, mert az illető tévedett. Neked szinte mindig igazad van, mégis el kell fogadnod, hogy mások néha tévednek, hiszen tévedni emberi dolog. Helyesen teszed, ha hobbidul a barkácsolást választod, mert mindig is kiváló kézügyesség volt. Élvezd, ha tökélyre fejlesztenéd a fúrás-faragást. Az életben nem lehet minden tökéletes, mégis erre kell törekednünk. Tűnődj el a helyzetben, ami fejfájást okoz neked: olyan dologra fogsz rádőbenni, ami eddig eszedbe sem jutott.

SKORPIÓ

Egy probléma egyáltalán nem annyira komplikált, mint ahogy gondolod. Szánj elég időt a szituáció feltérképezésére, és akkor pontosan tudod majd, mit kell tenned. Megérdemled a sikert, és meg is kapod, ha szilárd és eltökélt maradsz. Még mindig sokat gondolsz egy régen véget ért szerelmi kapcsolatra. Derítsd ki, miért rágódsz még mindig ennyit ezen a viszonyon. Ha tudnád, végre kiverhetnéd a fejedből az egészet.

NYILAS

Van kiút egy nehéz helyzetből. Ne jajveszkelj és siránkozz, inkább igyekezz több oldalról szemlélni a problémát. Hamarosan megleled a megoldást. Valami, amit csak hobbiból csinálsz, elnyeri a közönség csodálatát. Ha megfelelően reklámozz magad, még pénzt is kereshetsz a dologgal.

BAK

Valaki elárul neked egy titkot, és ettől rögtön másként látod az illetőt. Figyelj oda a közös ügyekre. Nyílj meg szeretteid előtt. Meghittségre vágsz, márpedig a meghittséghez ki kell tárulkoznia. A szerelem nemcsak csoda, hanem fáradozás és kockázat is.

VÍZÖNTŐ

Izgalomban tart egy cél, és látod, hogy hatalmas sikert fogsz elérni. A jövő pedig csak fényesebb és fényesebb. Valami, ami hosszú ideig az életed értelmét jelentette, ma már teljesen hidegen hagy, és már nem is érted, miért foglalkoztatott egyáltalán a dolog.

HALAK

Teljesen normális, ha néha torkig vagy a kötelezettségeiddel. Egy barátod szokatlan ügyben kér tanácsot. Persze előtte tudj meg minden részletet, mert lehet, hogy tévesen ítéled meg a helyzetet. Bízz benne, hogy minden vágyad teljesül. Valami borzasztó nehéznek tűnik, de a féltre meid alaptalanok. Küzdj szívvel-lélekkel!

Árulkodó ülés

Nem is gondolnánk, hogy az, ki hogyan ül a széken, milyen pózt vesz fel, sokat elárul a személyiségéről, a belső tulajdonságairól. Figyeljétek meg a környezetetekben élőket és a következő megállapítások alapján próbáljatok következtetni egyéniségükre!

Akik csak a szék szélén foglalnak helyet, bizonytalanok saját magukban, és abban a dologban is, amit éppen intézni akarnak. Erős hangulatingadozás jellemző rájuk. Nem annyira biztosak, mint amilyennek látszani szeretnének. Gyakran nem mondják ki a szívük mélyén rejlő gondolatokat.

Ha valaki a szék szélén előre és hátra hintázik, az első ránézésre figyelmesnek tűnik, alázatos, az élet szépségeit csak módjával kihasználó egyén.

Amennyiben beszélgetőtársunk hátradől a székben, azt teljesen elfoglalja, közben a könyökével a szék karfájára támaszkodik, akkor biztosak lehetünk benne, hogy bár magabiztosnak mutatja magát, de nem annyira az. Az ilyen ember mindig igyekszik valamilyen kapaszkodót, segítséget találni.

Sokszor látjuk, hogy valaki úgy ül, mintha karót nyelt volna. Az illető uralkodási vágyban szenved, tele van önbizalommal és állandóan tette kész. Nem mindig tesz a környezetére jó benyomást, mert viselkedéséből az emberek arra következtetnek, hogy neki csak saját maga számít.

A keresztbe rakott lábáról is sok mindenre következtethetünk. A pszichológusok szerint még az erős akarattal bíró emberek is keresztbe rakják a lábukat, amikor haboznak egy döntés meghozatalában, a lábak keresztvezése sok esetben belső feszültségről árulkodik. Azonban általánosan elfogadott nézet, hogy aki keresztbe rakja a lábait és a felvő lévőt könnyedén lóbálja, az intelligens és ambiciózus. Aki finoman az egyik lábát a másik köré csavarja, az túlzott fantáziálásra hajlamos.

Tábortűz

Idióta

Természetesen mindenki sértve érzi magát, ha valaki így „bókol” neki: Te idióta!

De vajon mindig gyengeelméjűséget jelentett ez a szó? Akár hiszitek, akár nem, az ókori görögöknél még nem azt jelentette ez a szó, amit ma.

A görögöknél a polgárok részt vettek a lakóhelyük ügyes-bajos dolgainak elintézésében. Azok az emberek, akik a politikai és álta-

Az ókori Rómából indult

Népszerű sport lett manapság a tenisz. Egyre többen vesznek kezükbe ütőt, titokban abban reménykedve, hogy nagy sikereket érnek el, nagy versenyeket nyernek meg.

Sokan azt gondolják, a tenisz nem is olyan régi sport, az igazság azonban az, hogy nagyon is ősi. A történetírók szerint már az ókori Rómában is játszották, innen jutott el Párizsba, ahol olyan népszerű lett, hogy minden város főterén és vendégfogadók udvarán játszották. Maga a tenisz szó is francia, azt jelenti: fogjátok! A kiáltást akkor hallotta a játékos, amikor a labdát eldobta vagy tenyérral elütötte. Magyarországon Mátyás király korában honosodott meg. Miksa császár pedig Pozsonyban kifejezetten erre a célra úgynevezett labdaházat építtetett, ahol a játékok zajlottak. A labdát először szőrrel, sőt egy időben szakállszőrrel töltötték, majd homokkal és gyapjával, és készítették birkabőrrel is. A tenisz nevet az angolok adták neki, a ma is érvényes játékszabályokat Julian Marshall állította össze a 19. század elején. Ilyen például, hogy a labdákat először a 7. majd a 9. játék után lehet cserélni, szünet csak páratlan játékszám után lehet, a játékosoknak lehetőségük van a játék előtt 5 perces bemelegítésre az ellenfelükkel.

lában a nagy nyilvánosságot is érintő dolgokban vettek részt, külön házzal vagy pedig csak házrésszel rendelkeztek, ahol a hozzájuk érkezőket fogadták. Azokat a polgárokat, akiknek ilyen helyiségük nem volt, IDIOTESZ-nak, azaz magányosnak hívták. Az idő folyamán ilyen néven főleg azokat nevezték, akik nem hogy nem vettek részt a nyilvános életben és a dolgok intézésben, hanem nem is voltak erre képesek, azaz buták, szellemileg elmaradottak voltak.

Manapság a mindennapi életben meglehetősen gyakran elhangzik ez a szó, kizárólag sértő szándékkal.

MIZUJS?

Kár, hogy rövid volt

A doroszlói Petőfi Sándor Általános Iskolában jól telt a gyermekhét, csak az a baj, hogy gyorsan elmúlt. A tanulók nagy örömeire mindennap négy rövidített óra volt megtartva. Ezenkívül más programok is voltak. Hétfőn sportnap volt, a felsősök fociban mérték össze erejüket. Kedden az újvidéki gimnázium tanulói előadással szórakoztatták az összegyűlt gyermekereget. Szerdán a helybeli focisták összemérték erejüket a bácskerteszi focicsapattal. A doroszlóiak győztek. Csütörtökön paprikásfőző verseny, rostélyozás és karaoke volt műsoron. Pénteken zajlott le az őszi futóverseny. A hosszútáv ellenére mindenki jól teljesített.

Brindza Beatrix, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

A belgrádi kulturális központ Európa öröme címmel meghirdetett gyermekrajzpályázatára az idén 15 000 munka érkezett. Duško Radović költő annak idején összeállított egy kis szótárt a következő szavakból: Európa, barát, szabadság, madár, gyermek, apa, anya, nap, öröm, könyv, béke, kenyér, szeretet, játék. A világ különböző táján élő gyerekek immár 11 éve ezt a különleges szótárt használják fel rajzaik elkészítése közben. A pályázatot a következő gondolatokkal hirdetik meg: Képzeld el egy boldog, mosolygó arcokkal teli világot! Képzeld el az embereket, akik mindannyian barátok! Képzeld el a könnyek nélküli föld szépségét! Ezen a pályázaton lett díjnyertes a szabadkai Kizúr István iskola 4. d osztálya. Közülük Calbert Szabina, Erdélyi Vivien, Papp Sarolta, Bojcsity Dániel, Takács Péter, Szentpéteri Dóra, Huszák Melisza, Pintér Dániel, Kovács Kornélia, Pósa Nikolett és Kiss Martina munkáit állították ki a kiállításon. Meliszáé pedig meg a katalógusban is megjelent. A képen a díjnyertes csapat.

A szabadkai Kizúr István iskola 4. d osztálya

Gyermekheti kirándulás

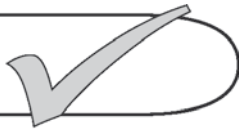
A gyermekheten a tancsi elvitt bennünket az állatkertbe. Reggel indultunk busszal, hogy minél többet sétálhassunk. Amikor kiszálltunk a buszból, a játszótérre mentünk, és meguzsonnáztunk. Innen indult a séta. Sok állatot láttunk. A vadkacsákat, a hódot és púpos tevét néztük meg elsők. Egy érdekes követ is láttunk, amely fel volt akasztva, s állítólag időjárás-előrejelzésre használható. A két bölény vízben hűtötte magát. Ezután az elefántot, a farkast, a majmokat és a vadászgörényeket néztük meg. Nagyon aranyos volt a két görény, Karamell és Csoki. A majmok szép mutatványokat végeztek a fákon. Az elefánt éppen a homokban fürdött. Később

Mia bedobott a macihoz egy almát, de az nem jött ki, hogy megegye. Megnéztük a jegesmedvét is. Jártunk a fókáknál is. Ahogy közeledtünk hozzájuk, az egyik kiugrott a medence szélére, úgy figyelt bennünket. A simogatóban szamarakat simogattunk. Később lesétáltunk a tóhoz, ahol ugróköteleztünk. Én (Nikol) 57-szer ugrottam át a köteleet, és kaptam egy ötöst tornából. Nagyon örültem neki. Nemsokára haza kellett menni. A buszban jólesett a pihenés.

Molnár Andor, Pivárcsik Nikol, 4. c osztály
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Melyik a kedvenc virágod?

Hogyan állj neki? Mire lesz szükséged?

Bár a teszt egyáltalán nem hosszú, mégis érdemes egy nyugodt, csendes helyet keresned, félrevonulnod kicsit. Papírra és ceruzára szükség lehet, de most nem rajzolni kell, hanem írni. Addig gondolkozz, ameddig szükséges.

1. lépés: A feladat

Írd le melyik a kedvenc virágod, és írd körül! Gondolatban figyeld meg tüzetesen, egyetlen apró dolgot se hagyj ki! Azt is leírhatod, hogy melyik az a tulajdonság, ami miatt szereted – ez segíthet az elemzésben.

2. lépés:

Mutakozz be a virág helyett egyes szám első személyben. (Mintha te lennél. Tehát: én ez a virág vagyok, ilyen vagyok. Sorolj fel mindent, amit fontosnak tartasz.)

3. lépés:

Megfejtések

Mindaz, amit a virágodról megfogalmaztál, rád jellemző. Nem véletlen hát, hogy ez a kedvenc virágod.

S ehhez még egy kis kiegészítés:

Évelő virágot választottál? (Margaréta, szarkaláb, törökszegfű, nefelejcs, árvácska, kankalin...) Kítartó vagy és szívós.

Egynyárit? (Bojtocska, kakastaréj, muskátli, gyöngyike, büdöske...) Hamar feladod, csak rövid ideig lelkesedsz.

Divatos virág vagy? Szereted, ha mindenki kedvel.

Halkan meghúzódasz valahol? Visszafogott vagy, kevés az önbizalmad, nehezen nyitasz mások felé.

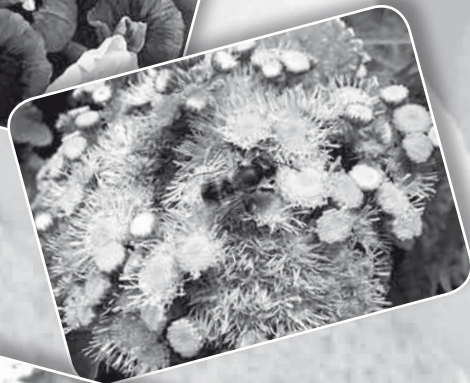
Apró virágaid illatosak? Nem a külsőddel, a belsőddel igyekszel hatni az emberekre.

Illatod messze száll? Azt üzened, hogy figyeljenek rád mindenhol, mert érdemes.

Korán nyílsz? Kezdeményező vagy.

Későn nyílsz? Nálad időre van szükség, míg a dolgok beérnek.

Folyamatosan virágzol egész nyáron? Mindig készen állsz az életre, a változásra. Képes vagy folytonosan megújulni.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves lány vagyok, és van egy kisebb problémám. Nagyon tetszik egy nálam egy évvel idősebb fiú (nyolcadikos). Nagyon, de nagyon tetszik, de nem tudom, hogyan ismerkedjek meg vele. Különben szomszédok vagyunk. A szomszédos, 13 emeletes épületben lakik, és nem egy iskolába járunk. Eddig még nem volt alkalmunk megismerkedni. Úgy tudom, már hallott rólam a barátaimon keresztül. Ők azt mondják, meg szeretne ismerkedni velem, de én félek, hogy a végén nem fogok neki tetszeni. Nem tudom, mit tegyek! Kérlek segíts, adj tanácsot!

N.13.”

Válasz:

Kedves N. 13.!

Igazad van, kisebb problémád van. Csak az elutasítástól való félelmedet kell leküzdened. Azt hiszem, ha újraolvasod a nekem írt leveled, magad is rájössz, milyen közel vagy a megismerkedéshez. Szomszédok vagytok, vannak közös barátaitok, ők bizonyára szép dolgokat meséltek neki rólad, és ami a legfontosabb, a fiú meg szeretne ismerkedni veled. Mit tegyél? Beszélj meg találgatást a barátokkal együtt. Ott majd kiderül, hogyan tovább. Az is megtörténhet, hogy a végén, ha közelebről megismered a fiút, nem lesz már a számodra olyan vonzó, mint most. Különben is nemhiába mondják: Próba, szerencse.

„Kedves Bori Mária!

Kérem, adjon tanácsot, mit tegyek! Az anyukámról van szó, aki már hónapok óta szomorú és lehangolt, szinte nem is nevet már. Én úgy látom, hogy mindez nem miattam történik, hanem apukám miatt, aki az utóbbi időben sokat iszik, mindig részegen jön haza. Reggelente meg rosszul van. Megtörtént, hogy meg is ütötte az anyut, amikor az mondogatta neki, hogy miért iszik. Mit tehetek, hogy segíts nekik, hogy újra boldog legyen?

Boldogtalan”

Válasz:

Kedves Boldogtalan!

Igazán nehéz napokat élsz meg. Sajnos az alkoholizmust nem ma találták föl, már évszázadokon keresztül rányomja bélyegét sok-sok gyerek és felnőtt életére. Az alkoholizmus betegség, amely nemcsak a részeges embert betegíti meg, hanem a körülötte élőkét is súlyosan megterheli. Ha valaki inni kezd, sok oka lehet: a serdülőkori kíváncsiság, a kortársak nyomása, ezt a viselkedési mintát látják a gyerekek és a fiatalok a felnőttektől. Ha megkérdezzük a felnőtteket, hogy miért nyúlnak a pohárhoz, egyesek azt mondják, hogy a munkahelyi problémák miatt, mások a házastársal való gondjuk miatt, a harmadik az anyagi gondokat mondja, a negyedik végső elkeseredésében, pl. valamilyen betegség miatt, és még hosszan sorolhatnánk. Mivel betegségről van szó, mint minden más betegséget, ezt is kezelni kellene. Sajnos, akkor fordulnak segítségért, amikor már az egészségük is károsodott, vagy más családi okok miatt rákényszerülnek, hogy gyógyítsák magukat. Szakszerű segítség nélkül az alkoholbeteg egyre lejjebb csúszik a lejtőn, helyzete (a munkahelyén, a családjában stb.) egyre súlyosbodik, és az egészsége is megsínylik. Az alkoholista életében a tagadás igen komoly szerepet játszik. Ha szóba kerül az ivása, az alkoholbeteg szülő egy-kettőre dühbe gurul, és dühét a gyengébb családtagokon vezeti le.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves lány vagyok és már majdnem egy éve szeretek egy fiút, az osztálytársamat. Ő nagyon rendes velem, mosolyog rám, kedves, rendkívül segítőkész. Mindenről tudok vele beszélgetni, szuper a társaságában lenni. Nagyon jól megvagyunk, mint barátok, de én ennél sokkal többet szeretnék, mert szeretem. Nem tudom, merjek-e reménykedni? Szeret-e ő is engem? Abban is tanács-talan vagyok, hogy be merjem-e vallani neki, hogy szeretem. Mit tegyek? Adj tanácsot!

Life 13”

Válasz:

Kedves Life 13!

Mivel ennyire jól megvagytok, sokat és mindenről beszélgettek és beszélgethettek, egy alkalommal jó lenne, ha a beszélgetés fonalát az érzelmek felé gombolyítanád. Finoman kifaggathatnád, hogy milyen lányok tetszenek neki, mit szeret náluk, mit vár tőlük, van-e már szimpátiája, mit gondol rólad, és persze a többi lányról az osztályban. Szerintem, ha valaki nagyon tetszene neki, azt már rég észrevetted volna. Egy biztos, ő is vonzódik hozzád, fontos vagy neki, mert különben nem töltenének annyi időt együtt. Lehet, hogy a ti esetetekben is igaz lesz a tény, hogy a barátság és a szeretet egy töről fakad. Ha kipuhattad, és nincs szimpátiája, elhívhatod moziba, cukrászdába, bicajozni, korizni stb. Ha nem mutat ellenállást, és kiderül, hogy te is ugyanolyan fontos vagy neki, vonzódik hozzád, előbb-utóbb magától is felmerül majd a „járás” témaköre. Vigyázz, nehogy türelmetlenségeddel elkapkodd a dolgokat, vagy téves következtetéseket vonj le! Ha mégsem lesz az egész több egy barátságnál, akkor se búsulj sokáig, mert gazdagabb leszel egy nagyon szép élménnyel, barátsággal, amelyben sokat megtanulhattál a másik nemről. Nagyon gyorsan felbukkan majd egy másik srác, aki megdobjatja a szívedet.

A róka meg a fűrj

Egy éhes róka fogott egyszer egy fűrjet, és fel akarta falni.

– Ne bánts engem, róka! – könyörgött a fűrj. – Fogadj a húgoddá!

– Még mit nem! – csodálkozott a róka, aztán mégis engedett:

– No, nem bánom, húgommá fogadlak! De csak akkor, ha egyszer jóltartasz, egyszer megnevettesz, és egyszer megijesztesz.

– Jól van – mondta a fűrj –, jóltartalak, megnevettelek és megijesztelek! Azzal felrebbent és elrepült.

Meglátott egy asszonyt, aki ebédet vitt az embereknek a mezőre. Visszaröppent a fűrj a rókához, és meghagyta neki, hogy szaladjon utána. A mezőre vezette a rókát, és azt mondta:

– Bújj a bokor mögé!

Aztán kirepült az útra, és letelepedett.

Meglátta az asszony a fűrjet, meg akarta fogni. Letette a batyuját meg a korsóját az útszélre, és a fűrj után eredt. A fűrj futott egy darabig, aztán újra megállt. Az asszony utána. Így csalogatta a fűrj az asszonyt, amíg jó messze le nem csalta az útról. A róka meg ezalatt kioldotta a batyut, felfalt mindent, és odébbállt. Utolérte a fűrj, és megkérdezte tőle:

– Jóllaktál-e, róka?

– Jóllaktam.

– No, akkor most megnevettelek... Gyere utánam!

A fűrj elrepült a mezőn dolgozó emberek felé. A róka utána. Megéheztek az emberek, várták már az ebédet, megállították az ökreiket.

A fűrj megint odabújtatta a rókát a bokorba, és rátelepedett egy tarka ökör szarvára.

– Nézd csak, nézd! – kiáltották a hajcsárok az egyik parasztnak. – Fűrj telepedett az ökör szarvára! Fogd meg!

Botot ragadott a parasz; le akarta ütni a fűrjet, de a fűrj – frrr! – felröppent.

Az ütés az ökör szarvát érte. Megijedt az ökör, hányta magát erre, dobálta magát arra, megrémítette a többi ökröt. Elragadták az ekéket, összetörték az igát.

Meglátta ezt a róka, és torkaszakadtából hahotázott. Úgy nevetett, de úgy, hogy egészen belefáradt.

– Elégedett vagy-e? – kérdezte tőle a fűrj.

– Meghiszem azt!

– No, maradj itt. Most megijesztelek – mondta ekkor a fűrj.

Arrafelé repült, ahol a vadász járt a kutyáival. Meglátták a kutyák a fűrjet, utána iramodtak. A fűrj a mezőre csalta őket. Csalta, vezette, míg egyenesen a róka nyomára nem vitte a kutyákat.

Iszkolt a róka, a kutyák meg utána. Ott futottak a sarkában, nem maradtak le tőle, már-már utolérték. A rókát minden ereje elhagyta, mire a rókalyukhoz ért. Holtra váltan menekült a lyukba, de a farkát már nem tudta behúzni. A kutyák megragadták és leszakították.

Megdühödött a róka, megkereste a fűrjet.

– Megszégyenítettél egész nemzetiségem előtt. Hogy élek ezután farkatlanul?

– Hiszen magad kérted: ijesszelek meg – felelte a fűrj.

A róka azonban olyan mérges volt, hogy rá se hederített. Kitátotta a száját, és bekapta a fűrjet.

Látta a fűrj, hogy szorul a kapca. Azt mondta a rókának:

– Jól van, egyél meg, nem bánom, de előbb mondd meg: péntek van ma vagy szombat?

– Miért vagy rá kíváncsi? – kiáltotta haragosan a róka.

A fűrj csak azt várta, hogy a róka kinyissa a száját: gyorsan kiröppent a szájából és elszállt.

Orosz népmese

Illusztráció: Jaksics Ferenc

Az evőeszközök története

szítotték kanalaikat, nyelét pedig ember- és állatalakkal díszítették.

Fémkanalat először az asszírok használtak, vörösrézből készítették. Az ógörögöknél aranyból készültek a fémkanalak, ez azonban nem volt általánosan elterjedt, mert a legtöbb görög homorúra formált kenyérszabóval kialakított evőeszközzel evett. A rómaiak szintén fémkanalat használtak, Pompejiben találtak hegyben végződő evőeszközöket is, amelyeket valószínűleg a kagylók felbontásakor alkalmaztak. Az ókori kanalak mindegyike öblös, csésze alakú, és sokszor csésze nagyságú is. A villa körülbelül 350 éve terjedt el, kezdetben persze csak az uralkodók és a gazdag családok háztartásában volt megtalálható. Ezek

a villák egészen kicsik voltak, két- vagy háromágúak, és nyelük kanálban végződött. Feljegyezték, hogy ekkortájt a magyarok csak a tálalásnál alkalmazták a villát, egy-két villa volt az asztalon, és az járt kézről kézre, mindenki ezzel vett húst a tányérjára. Az asszonyok a késüket és a villájukat zsinórral az övükhöz kötötték, ott lógtak azok a kötényük mellett, a férfiak a kést az övükön tokban viselték, használat után a mögöttük álló szolga megtisztította, majd újra visszatették a tokjába.

A mai evőeszközök ősei körülbelül a 18. században alakultak ki, azok már kisebb-nagyobb eltérésekkel majdnem olyanok, mint a maiak.

(T-t.)

A kanál használata az emberiség történetének legrégebb idejére nyúlik vissza. Az őskorban kagyló alakú kis csészecske volt, amelyet egy egészen rövid nyéllel láttak el. Svájcban találtak kőkorszakbeli vájt fakanalakat is. Az egiptomiak szintén fából ké-

Játsszunk mást!

Jön az alma

A játékezőt összehord egy csomó mulatságos tárgyat, például homokkal megtöltött kesztyű, ruhakefe, fenyőtoboz, játékautó kereke stb. A gyerekek leülnek az asztalhoz, a kezük az asztal alatt van, lenézniük nem szabad, a játékezőt elkezd a játékot a következő szöveggel: „Jön az alma!”

A tárgy persze nem alma, hanem esetleg egy szőrös ruhakefe. A játékosok meg sem mukkanhatnak, csendben tovább kell adniuk a tárgyat, aki elneveti magát, vagy ijedtében ledobja azt, zálogot ad. Minél érdekesebbek a tárgyak, annál szórakoztatóbb a játék.

Ki nincs velünk?

Kört alkottok, a hunyó középre áll. Az alábbi mondókára körbe jártok:

Az erdőben jártunk-keltünk,
egy gyereket elvesztettünk,
mondd meg,

(megnevezitek a középen állót)

mondd meg nekünk,
ki az, aki nincs velünk?

Mind megálltok és szorosra vonjátok a kört. A kör közepén álló behunyja a szemét. A játékezőt utasítására egy játékos elbújik. A többi ismét kérdezi:

Mondd meg gyorsan,
ki nincs velünk?

A hunyó kinyitja a szemét, végignézi a gyerekeket, és megnevezi azt, aki hiányzik. Ha eltalálja, az áll be, aki elrejtőzött, ha nem találja el, ő marad a hunyó.

Az első, fából készült levelesládák Firenzében jelentek meg 1529-ben, és „titkosszolgálati” célt szolgáltak: így lehetett névtelenül figyelmeztetni a hatóságokat a várható gonosztervekre. A modern kor első levélgyűjtőit Párizsban állították fel 1653-ban. XIV. Lajos a forgalmasabb utcákon zárható ládácskákat helyeztetett el, hogy ne kelljen sok postahivatalt építeni,

Utcai bútordarab

és így senki illetéktelen ne tudja meg, ki kivel levelez. A szekrényeknek akkora sikerük volt, hogy naponta háromszor is üríteni kellett. Bécsben ládikákba gyűjtötték a lakosság leveleit. A város utcáit járva a posta alkalmazottai fakereplőkkel hívták fel a figyelmet jelenlétükre, a helyiek el is

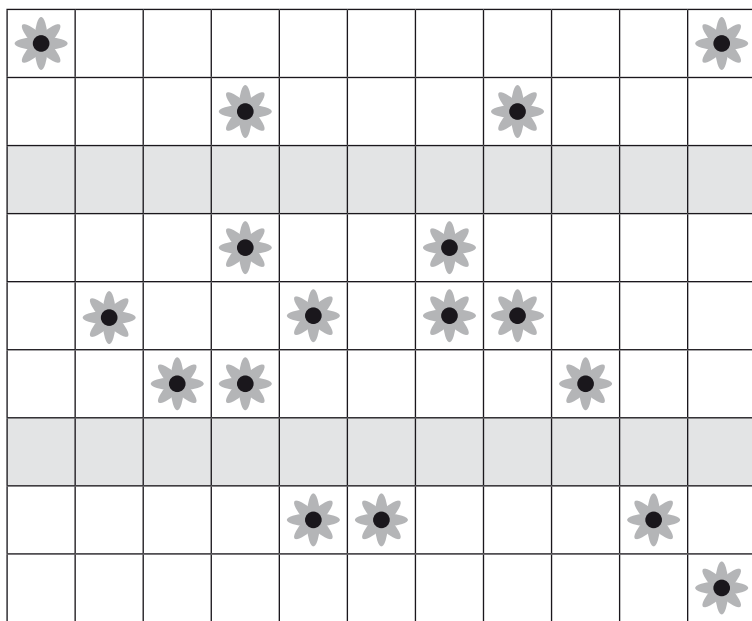
nevezték kereplőpostának a szolgáltatást. A postaláda igazi karrierje a bélyeg megjelenése után, a 19. század derekán kezdődött. Igaz, a bélyeg az első időszakban rossz útra vitt egy-egy postást, akik a levélszekrényt kiürítve a küldeményekről leszedték a bélyeget, és újra eladták. Ezért hamarosan géprendszerű levélszekrény jelent meg az utcákon. A tengerészek sajátos postaládat üzemeltettek. A hajózási útvonal mentén kialakultak olyan pontok – Szent Ilona szigete, a Jóreménység foka –, ahol egy üregben egy olajos hordóban hagyták a hozzátartozóiknak írt üzeneteiket, melyeket egy másik, megfelelő irányba tartó hajó vitt magával.

Miért nem illik ásítani?

Az ásítás gyakran az unalom jele. Valakinek az arcába ásítani azt jelenti, hogy unod őt. Lehet, hogy nem is benne, hanem benned van a hiba: ő érdekeset mesél, te azonban nem érted, miről van szó. Tapintatosabb, ha elfordulsz, egy legalább a szád elé teszed a kezed. Ha ásíthatnédod van, az

mindig oxigénhiányt jelent, vagyis hogy az agyi erek nem jutnak elég oxigénhez. Nem egyéb görcsös lélegzetvételnél. Ha érzed, hogy ásítanod kellene, inkább lélegezz szép lassan kétszer-háromszor jó mélyet, és elmúlik az álomosságod. Mert nem egyedül te vagy a világon.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

A tornatanár futóversenyt rendez az iskolában. Danika megkérdezi tőle:

- Tanár úr, igaz, hogy csak az első három kap díjat?
- Igaz, Danika!

A fiú újabb kérdését megtudod, ha berakod a rácsba a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: AN, KN, LK, ÖK, RT, TÓ.

Hárombetűsek: ÁIM, ARA, ÁRE, ÉRE, GÁT, HAL, ÍRÁ, LEI, ROR, TAO.

Négybetűsek: AERO, BAKA, KIEZ, KLOR, LÍRA, ROST, SZÁN, TART.

Ötbetűsek: ALKOT, TÁBLA.

Hétbetűsek: ARANYOS, MIRANDA, TIBORKA.

Nyolcbetűs: HATALMAS.

Kilencbetűs: BALLAGOTT.

Tízbetűs: SZERPENTIN.

Betűrejtvények

1

M	TON
O	O

 2

V	X	S
---	---	---

 3

Ű
O

 4

A
B

Skandináv rejtvény (30.)

Egy népszerű együttes nevét kell megfejtenetek. A Jó Pajtás 25. számában volt szó róla: kislemeze listavezető volt.

	NYOMORGÓ	NEM EBBE	SZALAGCSOKOR	C. Z. O.	...KERINGÓ, STRAUSS SZERZEMÉNYE	RITKA	JÓSZÍVŰ	
	FÉL ÚT!	ELFUT	SÜTŐ			IGEKÖTŐ	LEHETŐSÉG	
	PRÓZAI MŰFAJ						EZ KICSINYÍTÓ KÉPZŐ	
	KEGYETLEN URALKODÓ					NŐI NÉV		
	ÜZEME					ÉVAD		
TÖRÖK NÉV	NÉMET FOLYÓ	PÁRA	JÉ!	501		TITOKBAN FIGYEL		
KEVERÉK		GRAMM		EL-GONDOLÁS				
			NÉVELŐ	OLASZORSZÁG LÍRAI KÖLTEMÉNY	VAN ISMERETE		FÉMET TARTALMAZÓ KÖZET	TROMBITAHANG
			RIN ... TIN		50	IPSZILON		
49		DIAGONÁLIS		LEBECSÜL		ZUG BETŰI	ILYEN LAP IS VAN	
EGY				TITEL ELEJE				
	BŐR	ÚJEDT			CÍM		RÁTONYI RÓBERT	
		1000			CÉLKÖZÉP!		SZÉN	
	IDEGEN EREDETŰ NŐI NÉV			12 HÓNAP		DÍSZ-NÖVÉNY		

Szókereső

A	Y	L	O	P	S	A	N
N	M	S	Á	Ő	I	A	Á
A	R	L	L	G	V	A	N
N	B	Ő	A	L	I	A	A
A	Z	R	I	S	K	A	B
S	C	Z	E	T	R	Ö	K
Z	S	E	P	E	R	I	K
☀	A	N	L	Á	M	☀	B

ANANÁSZ BIRSALMA KIVI MÁLNA SZILVA
BANÁN EPER KÖRTE NAPSOLYA SZŐLŐ

A betűrengetegből húzd ki a megtalált tíz gyümölcs nevét.
A kimaradt betűket összeolvasva egy újabb gyümölcsnevet kapsz eredményül.

Egy kis történelem

					Y	COWBOY
						DELTÁS
L						ÉRVELOŐ
						FALJÁK
		R				LEINTŐ
						MERINO

A fenti szavakat írd be megfelelő sorrendben az ábrába.
Az átlóban Mátyás király fiának a neve alakul ki.

Lóugrásban

K	Z	R	T	K
O	T	A	J	S
B	N	A	L	E
E	GY	SZ	A	Ó
Ü	B	K	M	E

A főnök mondja a beosztottnak:

– Maga, kérem, nagyon lassan halad a munkájával. Ha nem ér el komolyabb haladást, keresek egy másik embert.

A beosztott választást megtudod, ha lóugrásban megfejted a rejtvényt.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

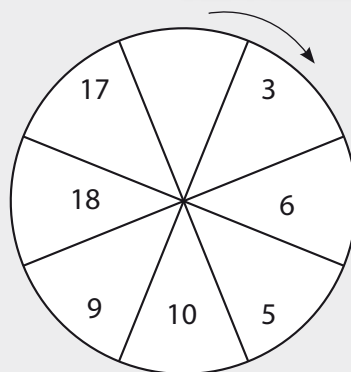
1	2	3	4	5	6

Meghatározások:

1. Férfiruha-készítő,
2. Dolog,
3. Rakodik,
4. A szarv alkotórésze,
5. Húsvétkor a sonkához esszük,
6. A tiszta vízre mondjuk.

Töltsd ki a rejtvényt a meghatározások szerint, s megtudod, hogy mi Törökország fővárosa.

Körszámítan

Indulj el a nyíl irányába! A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Erre kell rájónnod, s meglesz a keresett szám.

A 29. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Mert a sor végén is állt már valaki, uram.

Betűrejtvények

1. minél nagyobb ajándék,
2. minél hamarabb,
3. fenn és lenn,
4. jelölt

Közmondás

Aki mer, az nyer.

Poénkereső

– A címet, professzor úr.

Anagramma

vakáció

Szóbetoldó

LAK

Se eleje, se vége

fizika, kémia

A 28. skandináv rejtvény helyes megfejtése

MEGÉRIK, MINT ŐSZRE A KÖKÉNY.

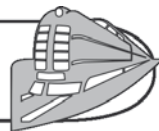
Könyvjutalmat kap

Király Emese, Csantavér

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Skótorszában (7.)

Őserdön és sivatagon át

A kaktuszkertben

Aberdeen párducos címere

A télikert bejáratánál

Nem lenne jó nekidőlni...

Ífjúságom korának azonos című kedvenc regénye jut eszembe, amikor az aligmeleg szerkesztőségi irodából a zimankós utcára kinézve visszagondolok aberdeeni tartózkodásunk egyik kellemes állomására: a Duthie Parkra.

A városközponttól talán egy kilométerre sincs, gyalog is kellemes lenne a séta e szép parkig és arborétumig, ha Skóciában már augusztusban nem lenne olyan hideg és esős az idő, mint Újvidéken október derekán. Persze a helybelieket ez egy csöppet se zavarja: ők ebbe beleszülettek, nekik ez a normális. Az 1880-ban Elisabeth Crom-

bie Duthie helyi jótevő által alapított, W. R. McKelvie által megtervezett közpark (ami alatt az értendő, hogy nem magánterületként kezelik, a belépés bárki számára szabad) csupán egy volt azok közül a parkok közül, melyeket Nagy-Britanniában a 19. század közepétől a végéig alapítottak Sir Joseph Paxton kezdeményezésére.

A Duthie Park nemcsak azért fontos, mert Aberdeen és Skócia legszebb helyei közé tartozik, hanem azért is, mert alapítói és mai gondozói bebizonyították, hogy jóakarattal nagy és fontos értékeket lehet létrehozni.

A park – számunkra – legérdekesebb része a David Welch télikert, melyet alaposan bejártunk a trópusi, szinte fullasztóan meleg és párárs pálmaházaktól a sivatagi viszonyokat tükröző, forró és száraz kaktuszkertig. Az itt készült képekkel zárom skóciai úti beszámolómat.

Végezetül még csak egy élmény: hazafelé jövet a Glasgow-Prestwick repülőtéren a csekkelésre várva valahogy az az érzésem támadt, hogy a jegykezelő hölgnél szükség lesz a szerb nyelvtudásra. Orrom nem csal: „Dobro jutro!” – köszönt nagyot, amikor nem jem szerb útlevelét meglátta. Belgrádból került Skóciába 1999-ben, s ott is ragadt. Lám, milyen kicsi a világ...

Lennert Géza

Ashley Tisdale

Teljes neve: Ashley Michelle Tisdale
 Becenevei: Ash, Blondie
 Születési idő: 1985. július 2.
 Születési hely: West Deal (New Jersey, USA)
 Csillagjegye: Rák
 Testvére: Jennifer Kelly Tisdale (színésznő és modellkedik)

Szülei: Lisa Morris és Mike Tisdale
 Ashley balkezes.
 Szemszín: barna

Hajszín: barna (jelenleg szőke)
 Magassága: 160 cm

Édesanyja oldaláról egy kis zsidó vér is csörgedezik ereiben, és ő is zsidónak vallja magát. A kezdetek: Bill Perlman, a South Shores Mall aktuális menedzsere fedezte fel, amikor mindössze hároméves volt.

Kedvencei

Kedvenc színe: rózsaszín

Kedvenc ételei: sushi, pizza

Kedvenc filmje: A Karib-tenger kalózái

Kedvenc mozifilmjei: Just Married, My Best Friends Wedding, How to Lose a Guy in 10 Days (Hogyan veszítsünk el egy pasit 10 nap alatt)

Kedvenc tévműsora: Laguna Beach & Surface
 Kedvenc színészei: Johnny Depp, Leonardo DiCaprio

Kedvenc színésznői: Brittany Murphy, Julia Roberts

Kedvenc könyve: The Great Gatsby

Kedvenc ruhatervezői: Diesel, Bebe, Abercrombie & Fitch, Marc Jacobs

Kedvenc előadói: Billy Joel, Elton John, The Used, All American Rejects, Nick Lachey

Kedvenc Disney-figurája: Csingiling (Pán Péter)

Kedvenc dala a HSM-ből: Breaking Free

Kedvenc desszertje: csokis shake

Kedvenc egzotikus állata: pingvin

Kedvenc száma: 7

Kedvenc tárgyja: angol

Kedvenc zöldsége: paradicsom

Kedvenc filmtípusa: vígjáték

Kedvenc virága: rózsaszín róza

Kedvenc sportja: kosárlabda

Kedvenc zenei stílusa: minden

Kedvenc időtöltése: vásárlás

Kedvenc társalgási témái: minden, ami az életben történik

Kedvenc 'tál': francia piritós

Kedvenc hely, ahol jól érzi magát: bevásárlás közben

A legfontosabb dolog az életében: a családja

Legnagyobb motiválója: az apukája

Álomotázás: Európa

Hegyek vagy strand?: strand
 TV vagy zenehallgatás?: zenehallgatás
 Tud-e főzni?: igen

Filmes karrier

Az 1990-es évek vége felé több filmben is feltűnt. Ezek a következők: Smart Guy, 7th Heaven (Hetedik mennyország), Grounded for Life, Boston Public, Strong Medicine, Charmed (Bűbajos Boszorkák) és a Beverly Hills 90210. 2001-ben szerepelt a Donnie Darko című filmben, majd vendégül látták a The Amanda Show-ban, később pedig feltűnt a The Hughleysban és a Still Standigban. 2002-ben szerepelt a Fruit Gushers reklámjában (figyelemre méltó a fejátalakítás miatt) hiszen, Ash feje átváltzott egy túlméretezett narancsra. Később szerepelt Catherine Zeta-Jonesszal a T-Mobile reklámjában, valamint benne volt a Toys r Us reklámjában is, Abigail Breslinnel. Aztán megkapta Maddie Fitzpatrick szerepét a The Suite Life of Zack & Cody-ban. A sorozat nagyon népszerű lett, Tisdale pedig a Disney Channel sztárja lett. Kapott egy szinkronszerepet a Whisper of the Heartban. Aztán szerepet kapott a Disney Channel filmjében, a High School Musicalban (Szerelmes hangjegyek), a nagyszerű film premierje után, 2006. január 20-án elment egy meghallgatásra, mivel meg akarta szerezni Erin Ulmer szerepét a Final Destination 3 című filmben, de nem sikerült neki.

Ashley eredetileg Gabriella Montez szerepére jelentkezett, de az alt hangja miatt, egy sötétebb, gonoszabb szerepet kapott, méghozzá Sharpay Evansét. A szerep három dalt vonzott magával, méghozzá ezeket: What I've Been Looking For, Bop to the Top és a We're All in This Together. A Billboard Hot 100 feltérképezte ezeket a dalokat, és Ash zenei történelmet csinált, mert ő volt az első olyan művésznő, aki két dallal debütált a Billboard Hot 100-on, a What I've Been Looking Forral és a Bop to the Toppal. Ő egy napon felvette a Disneynek a Some Day My Prince Will Come-ot és a Kiss The Girlt (ehhez egy videóklipp is készült). Ráadásul felvette a Dream is a Wish-t a Disney Channel sztárjaival, később pedig megjelent a Disney Channel játékokon is a zöld csapat kapitánya-

ként, és a 2007-es játékokon is részt vett a piros csapatban. A 2007. augusztus 17-én debütáló High School Musical 2-ben is játszik.

Tisdale megjelent a Punk'd 8. évadjának második epizódjában. Az ugratás az volt, hogy Ashley bement egy gyermekkórházba, ahol egy kómában fekvő kisfiúnak elénekelte a Kiss The Girlt, és az felébredt. Az volt a poén, hogy a kissrác nem akart suliba menni, és tette magát, valami ilyesmi. De az MTV nem írhatta ki a dal szövegét, mert nem volt hozzá joga. Később megint szerepelt a Punk'd-ban, mert segítette Ashton Kutchnak átéteni egy nagyon jó barátját, Zac Efront.

Ashley egy interjú alkalmával elmondta a JustJared.com-nak, hogy a 2007 MTV Movie Awards augusztusban elkezd forgatni egy filmet, de akkor többet nem is mondott, mert babonás. 2007. július 18-án megerősítette, hogy filmet forgatnak, Picture This címmel, ez egy olyan apa-lánya film, és Ash egy népszerűtlen lányt játszik, aki a Petcónál dolgozik. Ashley azt is hozzátette, hogy valószínűleg vissza fog térni a természetes barna hajszínéhez ezért a filmért.

Ashley filmjei

- * Smart Guy – 1997
- * Hetedik mennyország – 1997
- * Beverly Hills 90210 – 2000
- * Movie Stars – 2000
- * Boston Public – 2000
- * Bette – 2001
- * Once and Again – 2001
- * Kate Brasher – 2001
- * Bűbajos boszorkák – 2001
- * Donnie Darko – 2001
- * Still Standing – 2003
- * The Suite Life of Zack & Cody – 2006
- * Hannah Montana – 2006
- * Szerelmes hangjegyek – 2006
- * Kim Possible – 2007
- * The Life of Eddie – 2007
- * Phineas and Ferb – 2007
- * Szerelmes hangjegyek 2 – 2007
- * Szerelmes hangjegyek 3 – 2008
- * Picture This – 2008
- * They Came From Upstairs – 2008
- * You Wish – 2009

Jennifer Connelly nyaka és jó híre

A színészek gyakran a testi épségüket kockáztatják egy akciódús film forgatásán. A Véres gyémánt (Blood Diamond) afrikai munkálatai közben az Oscar-díjas Jennifer Connelly

még többet sodort veszélybe: a jó hírért. A színésznő egy autós üldözési jelenetet vett fel Leonardo DiCaprióval, Edward Zwick thrillerének másik főszereplőjével, amikor egy rosszul kiszámított kaszkadőrtrükk során súlyosan megrendítette a nyakát. A forgatásnak aznapra le is kellett állnia, a 36 éves színésznő jó néhány fájdalomcsillapítót kapott, azután hazaengedték. Vesztere.

Estére ugyanis már olyan jól érezte magát, hogy a stábbal együtt vacsorázott, és az orvosi

utasítással nem törődve két pohár bort is megivott: ezek után nem sokkal már arról beszélt a film vágójának, hogy inkább neki kéne a Véres gyémántot vágnia, összeveszett a férjével – Paul Bettanyvel –, majd a helyi DJ-t is le akarta kergetni a színpadról. Végül a férjének mégis sikerült hazaráncigálnia. A színésznő másnap meglehetősen zavarban jelentkezett munkára – ahogy mondta: a szégyenkezés tovább fog tartani, mint a nyakában a fájdalom.

ICP

Milliókért kelt el Warhol Jackson-portréja

Több millió dollárért cserélt gazdát Andy Warhol Michael Jacksonról készített portréja; az árverést bonyolító galéria azonban nem közölte a pontos vételárat. A 76-szor 66 centiméteres képért a Sotheby's egyik májusi aukcióján 278 500 dollárt (54 millió forint) fizetett egy ismeretlen licitáló, aki a popsztár júniusi halálát követően újra eladásra kínálta a Warhol-művet. Az eredeti tervek szerint a licit már július 12-én véget ért volna, de a viharos érdeklődés miatt meghosszabbították a határidőt. A galéria előzetesen 10 millió dollár (1,93 milliárd forint) körüli összegre becsülte az alkotás árát, amelyen a mosolygó Michael Jackson látható a Thriller időszakát idéző vörös dzsekiben.

A Bart Simpson anyukája a Playboy címloldalon

„Megtelenül” mutatkozik Marge Simpson, a 20 éves jubileumát ünneplő rajzfilmszalád matriarchája a Playboy novemberi borítóján. A világhírű magazin, amely még sohasem alkalmazott rajzolt modellt a borítóképhez, részben a töretlen sikerű amerikai rajzfilm 20. születésnapjával, részben a húszas éveiben járó, fiatalabb olvasótábor megnyerésével magyarázta a „forradalmi” újítást. Simpsonék Amerika legnépszerűbb rajzfilmes családjá. Az animációs széria 1989-ben indult egy karácsonyi epizóddal, azóta 24 Emmy-díjat söpörtek be az alkotók. Az október 16-án a standokra került Playboy-szám Az ördögi Marge Simpson címmel cikket is ígér a népszerű rajzfilmszalád tagjával.

A Billy Elliot című musical tíz Tony-díjat kapott a színházi produkciók New York-i díjkiosztó gáláján. A balettozni vágyó szénbányász fiáról szóló musical Stephen Daldry tíz éve forgatott filmjéből született. A produkció világsikere nyomán Elton John vetette fel a színházi adaptáció gondolatát, majd meg is írta hozzá a zenét. A Broadway legrangosabb díjainak vasárnap esti kiosztásán a Billy Elliot a legjobb musical címet kapta, a címszerepet játszó három kislány – David Alvarez, Trent Kowalik és Kiril Kulish – pedig megosztva a legjobb musicalszínész díját vehette át. „Azt akarjuk mondani minden gyerekeknek, aki táncolni szeretne, hogy sohase adja fel” – mondta Kulish.

Tíz Tony-díjjal táncolt el a Billy Elliot-musical

Szivác máris készül

November 14-én lesz a Jó Pajtás sakkversenye az Október 20. iskolában

A sziváci sakk-klub Žarko Dragaš elnök vezetésével rendkívül szer-teágazó tevékenységet folytat, elsősorban az utánpótlás nevelésére fektetik a hangsúlyt. Mintegy 70 tanuló-t foglalkoztatnak a klubban, minden lehe-tő versenyen szerepeltetik a gyerekeket, és maguk is gyakran szerveznek vetélke-dőket. Ennek eredményeként tavaly az iskolák közötti versengésben, a fiúk és a lányok összesített eredménye alapján ők szereztek meg az első helyet az Apatinban tartott sakkversenyünkön. Fialat remény-ségeik nemrégén részt vettek – most elő-ször – Vajdaság felnőtt női csapatbajnok-ságán, és neves klubokat is megelőzve a negyedik helyen végeztek. A Jó Pajtás idei vetélkedőjére – amely november 14-én lesz a sziváci Október 20. Általános Iskolá-ban – is szorgalmasan készülnek, és ennek a legtömegesebb vajdasági sakkverseny-nek a szervezési feladataival is jól állnak. A község, valamint az iskola vezetői is támo-

gatják a sakk-klub törekvéseit. A minapi találkozónk alkalmával meggyőződhet-tünk, hogy kitűnő versenyzési és ellátási feltételeket tudnak nyújtani. Nem riadnak vissza attól sem, sőt arra számítanak, hogy rekordszámú, vagyis több mint 224 kisdí-ák versenyez majd a sziváci iskolában.

A meghívókat rövidesen minden iskola megkapja, és arra kérik a szervezők meg a szerkesztőség is az érdekelteket, hogy a 064/277-43-64-es telefonon mielőbb jelezzék részvételi szándékukat, majd ha-táridőben küldjék el a nevezéseket.

Az utóbbi találkozókhoz hasonlóan ezúttal is egyéni versenyt rendezünk, hét-fordulós svájci rendszerben, külön a fiúk és a lányok számára. A győztesek (az alsó-sok is) serleget, a legjobban helyezettek érmet, oklevelet és alkalmi ajándékokat kapnak. A résztvevők csak az útiköltséget fedezik, a reggeliről és az ebédről a szer-vezők gondoskodnak. A versenyzők sakk-felszerelést és sakkórát visznek magukkal,

Idei házigazdáink leánycsapata tavaly a 3. helyen végzett

s mindannyian órára játszanak. Legké-sőbb reggel 9 óráig kell megérkezniük, és estefelé az ünnepélyes eredményhir-detéssel fejeződik be ez a hagyományos, egyre népszerűbbé vált találkozó.

P. J.

Megismétlik-e tavalyi sikerüket a tornyosi lányok?

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■